

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maršal Pilsudski bo poljski kralj?

Po litvanskih informacijah nameravajo oficirji izsiliti ustanovitev nasledstvene monarhije in proglašiti maršala Pilsudskega za poljskega kralja in velikega kneza litvanskega — Konzervativci zahtevajo prestol za narodno poljsko dinastijo

Riga, 9. nov. Tukajšnji tisk objavlja vesti litvanskega uradnega organa »Leutuva Aldas« o namerah poljskih oficirjev, ki hočejo proglašiti maršala Pilsudskega za poljskega kralja z imenom Josip I. Pilsudski je baje na ta načrt že pristal in ima namen, da se da takoj po proklamaciji za kralja kronati v Vilni za velikega kneza litvanskega. Omenjeni uradni list naglava v komentarju te vesti, da se ne da ugotoviti, ali je ta vest izmišljena, ali pa odgovarja resnici. Vsekakor pa jo smatra za dokaz skrajno nejasnega položaja na Poljskem, ker bi sicer ne bilo mogoče, da se iz Poljske širijo take vesti v inozemstvo. Verjetnost te vesti smatra omenjeni list potrjeno po drugi vesti iz Varšave, ki se glasi:

Na seji konzervativnega krila vladnega bloka pod predsedstvom kneza Radzivila je postavljal poslanec Markijevics zahtevo, naj bi se sejm takoj razpustil in oktirovala nova ustava, s katero bi se na Poljskem ustanovila nasledstvena monarhija. Na prestol naj bi prišla kaka poljska narodna dinastija. Volitve v sejm naj bi se vršile šele po popolni izvedbi nove ustave.

Zaupnica Tardieujevi vladu

S 332 proti 253 glasovom je zbornica po celonočni seji izrekla Tardieujevi vladu zaupnico in odobrila njeno politiko — Ovacije Tardieuju in Briandu — Odmev v pariškem tisku

Pariz, 9. novembra. Odločilna seja francoske zbornice, na kateri je vlasda podala svojo deklaracijo in odgovarjala na interpelacije o notranji in zunanjosti politiki in na kateri se je odločila usoda Tardieujeve vlade, je trajala od včeraj popoldne do danes 5.45 zjutraj. Seja je končala s popolno zmago vladne, ki ji je zbornica s 332 glasovi proti 253, torej z 79 glasovi večine izrekla zaupnico. Večina je mnogo večja, kakor se je splošno pričakovalo. Računali so, da bo vladu v najboljšem primeru dobila kakih 20 do 30 glasov več kakor opozicija. Dejstvo, da se je število glasov izpremenilo v korist vladne, smatrajo v političnih krogih za dokaz, da lahko računa Tardieujeva vladu tudi v bodoči pri izvajanjem svojega programa na zanesljivo večino.

Po prečitanju vladne deklaracije se je prijavilo k besedi 33 govornikov, ki so deloma odobravali program vlade, deloma pa v interpelacijah zahtevali podrobnejši pojasnilo o notranji in zunanjosti politiki. Glede na to sta ministriki predsednik Tardieu in zunanjosti minister Briand v dolgih govorih pojasnila svojo politiko. Briand je v dverjem govoru podrobno orisal smernice svoje dosedanje in bodoče politike ter naglavil, da bi se moral takoj umakniti s položaja zunanjega ministra, če bi zbornica te njegove politike ne odobrila ali vsaj zahtevala, da se izpremeni v svojih bistvenih temeljih. Brezpojeno zahteva sprejem Youngovega načrta in ratifikacijo sklepa haške konference. Podrobno se je baval z očki, ki so jih navedli proti njegovi politiki levicari, ter jih zavrača s citati sklenjenih pogodb, sklicujoč se na svoje prejšnje izjave in smernice, ki sta jih odobrila zbornica in senat. Ko je Briand po dverjem govoru zapustil govorniški oder, mu je vsa zbornica prizredila burne ovacie.

V nadalnjem poteku seje, ki je bila mestoma zelo viharna, zlasti, ko so opozicionalni govorniki zahtevali nezaupnico vladu, je povzel besedo ministriki predsednik Tardieu, ki je nagnal, da se celokupno vladu popolnoma strinja z Briandom in njegovem politiko. V svojem enournem govoru se je baval s splošno politiko vlade in izjavil, da prepriča opozicijo odgovornost pred narodom, če že danes zopet izbruhne vladna kriza. Svari pred neprinotenostjo, slično oni, ki je dane 22. oktobra vrgla Briandovo vladu. O izpraznitvi Porenja in Posarja je Tardieu izjavil, da doslej še ni bilo izdan francoščam nobeno tozadovno povelje. Predno pride do izpraznitve, mora biti ratificiran Youngov načrt in izvedena komercijalizacija nemških dogov potom mednarodne platične banke. Svoj govor je zaključil z izjavo, da ima zbornica izbrati med notranjo konsolidacijo in obnovo ter notranjo in zunanjo anarhijo. Naj se imenuje njegova politika bodisi politika koncentracije, solidarnosti ali kakorkoli, jasno pa je, da danes nimata nobena stranka one moči, da bi lahko vladala sama. Zato je sodelovanje med strankami neobhodno potrebno. Kdor si upa prevzeti odgovornost za novo krizo vladne, naj glasuje za nezaupnico. Toda vsi naj pomislijo, da Francija mora živeti.

Angleški glas o umorih na Bolgarskem
Zanimiva polemika med listom »Times« in glasilom makedonstvujočih. — Napoved izpremembe v bolgarski vladni.

Beograd, 9. nov. Med londonskim listom »Times« in glasilom Vanče Mihajlova »Sloboda ili smrt« se je razvila prav zanimiva polemika. »Times« napada v svoji zadnji številki pod naslovom »Makedonski umori revolucionarni komite in opozicija svetovno javnost na nepristane umore, atentate in pokole.« Gledalo Vanče Mihajlova skuša objaviti te vesti kot povsem izmišljene in tendenčne, toda »Times« ga zavrača s citati bolgarskih listov, ki sami priznavajo, da javna varnost v Bolgariji vedno bolj pada in da so umori in atentati na dnevnu rednino.

Organ Vanče Mihajlova je zlasti ogorčen nad ugotovitvami »Timesa«,

Prihod podbana dr. Pirkmajerja v Ljubljano

Ljubljana, 9. novembra.

Z današnjim jutratnjim brzovlakom je prispel v Ljubljano podban dr. Pirkmajer. Na kolodvoru so ga pozdravili v imenu banske uprave svetnik dr. Andrejka, v imenu mestne občine pa magistratni svetnik dr. Riko Fux. Podban dr. Pirkmajer se je že dopoldne podal na bansko upravo, kjer mu je bilo predstavljeno uradništvo, svoje posle pa bo prevzel istovčasno z banom v ponedeljek 11. t. m.

Kakov poročajo iz Beograda, je bilo slovo podbana dr. Pirkmajerja iz Beograda zelo prisrčno. Na kolodvor so ga spremljili zastopniki notranjega ministarstva in večko Število najuglednejših reprezentantov slovenskega življa v Beogradu, ki so mu ob odhodu vlaka še enkrat želeli srečno pot in načrpal uspehov na njegovem odgovornem mestu.

Solntčno vreme v Dalmaciji

Sibenik, 9. nov. n. V severni Dalmaciji so zelo toplo in solntčno dnevi. Tuji, ki so dospoli nedavno semkaj, so zelo zadovoljni z lepim vremenom.

Zakon o pravoslavni cerkvi

Beograd, 9. nov. Objava zakona o jugoslovenski pravoslavni cerkvi, je napravila med pravoslavno duhovščino silno dober vtis in izvzvala vsestransko navdušenje. Minister pravde dr. Srški je včeraj zjutraj v spremstvu člena vrhovnega zakonodajnega sveta dr. Vase Popovića odpotoval v Sremske Karlovce, da oficijelno obvesti arhijerski sabor o uveljavljanju novega zakona. Ministr pravde so na kolodvoru sprejeli zastopniki arhijerskega sabora, takar se je v patrijarhiji vrhovi svečana služba božja. Navzoči so bili vsi člani sv. sinoda. Po službi božji je mel patrijarh Dimitrij nagovor, v katerem je izrazil svoje veselje nad dosegom sporazuma med cerkvijo in državo ter nad uveljavljanjem novega zakona. Po službi božji so se zbrali vsi člani arhijerskega sabora v veliki dvorani, kjer jim je mel minister pravde sporazil, da je kralj podpisal zakon, član vrhovnega zakonodajnega sveta, dr. Popović pa je prečital besedilo zakona. Minister pravde je nato v daljšem govoru analiziral glavna načela novega zakona. Sledil je banket, na katerem sta izmenjala zdravice patrijarh Dimitrij in minister pravde. Nj. Vel. kralju in ministru predsedniku sta bili odpolani pozdravni brzovljavi.

Spominjajte se slepih!

Ameriški jekleni trust na Poljskem

Ameriški jekleni trust prevzame varšavsko tvornico vagonov. Pogaja se tudi za prevzem enakih podjetij v Češkoslovaški in Jugoslaviji.

Varšava, 9. novembra. Največja poljska tvornica vagonov in strojev, varšavska delniška družba Lilpop, Rau & Löwenstein, bo že dni sklenila z United States Steel Co. pogodbo, ki bo zagotovila ameriškemu jeklenemu trusu odločilni vpliv na varšavsko podjetje. Po tej pogodbi bo tvornica v Varšavi prejela okrog 40 milijonov dolarjev ameriškega kapitala. Jekleni trust bo prevzel novo emisijo delnic Lilpopa in razen tega dal na razpolago večje posojilo za investicijske namene. Predvsem naj bi se povečal pod-

ležaj tvornice za grajenje vagonov. Pogajanja so se vršila v vsej tajnosti, ker gre istočasno tudi za prevzetje večjih obratov na Češkoslovaškem in v Jugoslaviji po jeklenem trusu. Pogoji, ki so bili postavljeni v Varšavi, so po mnenju zastopnika jeklenega trusta Drakeja najugodnejši, pa tudi ameriški finančni konzulent za Poljsko Dewey je priporočal zaključitev pogodbe. Ko je ta zaključitev postala znana, se je tečaj delnice Lilpopa na borzi v Varšavi takoj znatno dvignil.

Odpornost ruskih kmetov proti rekviriranju žita

Rekviriranje žita se je vršilo z načinom pritiskom, ki je izvzval veliko razburjenje med kmečkim prebivalstvom

Moskva, 9. novembra. Nakupi žita po sovjetskih oblastih so dosegli zadovoljiv uspeh, kakor se more sklepati po številka, ki jih je objavil včeraj trgovinski komisariat. Po njegovem poročilu se je v zadnjih štirih mesecih posrečilo vladu zbrati za 10% večjo množino žita, kakor lani vse leto skupaj. Vsi znaki kažejo, izjavlja to poročilo, da bo potrebo samo pet mesecev, da se bo zbrala množina žita, ki je potrebna za prehrano v prihodnji zimi.

Poročilo trgovskega komisarijata prav tako nadaljuje, da je zbiranje žitnih začlog, ki se je vršilo z vsem pritiskom kakor še nikoli, izvzvalo obupen odpor gotovega dela kmetijskega prebivalstva in da bi pri tem lahko došlo do nasilnih delanj, ki bi zahtevala izredno ostre ukrepe vlade in celo justifikacije.

Krediti PAB

Beograd, 9. nov. Upravni odbor Priviligirane agrarne banke je imel te dni več sej, na katerih je bil sprejet pravilnik o poslovanju izvršilnega odbora in se je sklepal o ukrepih za čim uspešnejše in smotrenje vplačevanje drugega obroka na delnice. Poleg tega je upravni odbor razpravljal tudi o vprašanjih, ki so v zvezi z bančno kreditno politiko.

Gledje hipotekarnih posojil je bilo sklenjeno, da bo banka dajala zaenkrat taka posojilo samo do višine 300.000 Din. Bančna uprava bo podvzela korake pri kraljevski vladni, da se ta posojila doseže osvoboditev od intabulacijskih tak in da se \$ 471 civilnega sodnega postopka ne uporablja na dolžnike Priviligirane agrarne banke in kmetijskih zadrg.

Gledje meničnega posojil je bilo sklenjeno, da posilci predložijo menice šele tedaj, ko jim bo posojilo v načelu odobreno. Banka bo takoj pričela reševati prošnje za menična posojila, pri čemer bo po čl. 46. pravilnika za vsako tako posojilo zahvaljuje sponzorju v hipoteki.

Zadržalna posojila bo banka pričela dajati šele tedaj, ko bo izvršila revizijo onih zadružnih organizacij, ki so predložile prošnje za posojila. Zadržnikom bo dala posojila le po posredovanju kmetijskih zadrg in v zvez kmetijskih zadrg odnosno oblastnih zadrg za kmetijski kredit. Zadržne odnosno zvezne bodo morale zadolžnice zadrgarjev za posojilo s cesijarni prenesti na Priviligirano agrarno banko, ki si bo potom reeskompanila na način ustvarila portfelj zadolžnic. Končno je upravni odbor razpravljal tudi o ureditvi pravnih odnosov v Južni Srbiji v zvezi s katastrofom in ureditvijo pravnega doka za lastništvo.

Zadržalna posojila bo banka pričela dajati šele tedaj, ko bo izvršila revizijo onih zadružnih organizacij, ki so predložile prošnje za posojila. Zadržnikom bo dala posojila le po posredovanju kmetijskih zadrg in v zvez kmetijskih zadrg odnosno oblastnih zadrg za kmetijski kredit. Zadržne odnosno zvezne bodo morale zadolžnice zadrgarjev za posojilo s cesijarni prenesti na Priviligirano agrarno banko, ki si bo potom reeskompanila na način ustvarila portfelj zadolžnic. Končno je upravni odbor razpravljal tudi o ureditvi pravnih odnosov v Južni Srbiji v zvezi s katastrofom in ureditvijo pravnega doka za lastništvo.

Smrt odličnega hrvatskega zdravnika

Beograd, 9. novembra. Včeraj dopoldne je umrl v svojem sanatoriju v Vrnjački Bani dr. Avgust Kuhar-Durlen, znani specijalist za živčne bolezni in predsednik Hrvatskega kluba v Beogradu. Zapušča vlogo dr. Friderika Durlena, ki je istotno združen. Njegovo truplo bodo prepeljali v Subotico in pokopali v rodbinsko grobnišče. Pokojnik je znan hrvatski narodni delavec in Reke, odkoder so ga italijanske oblasti izgnale. V Beogradu je bil eden izmed nosilateljev Hrvatskega kluba, ki mu je bil predsednik do smrti.

Predavanja inozemskih novinarjev v Sofiji

Sofija, 9. nov. Po iniciativi dr. K. Štakelj, predsednika inozemskih novinarjev se bo tu vršil niz predavanj, ki jih bodo imeli samo člani društva. Prvo predavanje je imel dopisnik »Telegraphen Uniona« g. Brel. Predaval je o svojem potovanju po Egiptu. Razen članov društva in bolgarskih novinarjev so predavanju prisostvovali tudi inozemski diplomati. Prihodnja predavanja bodo imeli francoski, angleški, jugoslovenski in drugi dopisniki; med drugimi bo predaval tudi dopisnik »Avale« g. Boško Tokin.

Borznalna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notarili: Amsterdam 22.83, Berlin 13.53, Bruselj 791.01, Budimpešta 989.37, Curih 2095.9, Dunaj 795.40, London 275.84, Newyork 56.435, Pariz 22.71, Praga 168.45, Trst 296.14.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: London 25.1725, Newyork 516, Pariz 20.32, Milan 27.02, Madrid 73.50, Berlin 123.45, Dunaj 72.55, Beograd 9.1275, Praga 15.38, Bukarešta 3.06, Budimpešta 90.20, Sofia 3.725, Varšava 57.20.

Pota in cilji znanstvenega obratovanja v rudarstvu

Nastopno predavanje vseučiliškega profesorja inž. Pehaniča na tehnični fakulteti.

Ljubljana, 9. novembra.
Vseučiliški profesor inž. Igo Pehanič je imel danes ob 11. dopoldne na tehnični fakulteti v navzočnosti profesorjev tehnične fakultete in slušateljev svoje nastopno predavanje o »Pojmu, poteh in ciljih znanstvenega obratovanja v rudarstvu«. G. profesor je kot odličen rudarski strokovnjak razvijal zelo zanimive misli, kako se na podlagi vsestranske preiskave jamskega obrata izvrši njegova organizacija v časovnem, stvarnem in prostornem pogledu, tako da nudi najboljši gospodarski uspeh. Obširno je razmotrilna o človeški delavni sili in o načinu izrabite te sile, nakar je po enournem izvajanjem temelječem na konkretnih primerih, zaključil svoje uspešno predavanje z naslednjimi rezumjem:

A glavno sredstvo, s katerim skušamo premagati pranagon, ki še povsed pota načinje delovne storitve, je vzpodobna v obliku obetanega zasluga. Pri zaslugu pa si moramo biti vedno na jašem, da izplača učinek od predčeve pričakovane uspeha. Čim zamotaneša in raleša je ta zveza med potrebo energijo in uspehom, tem manjši je učinek. Naučinkoviteša je ena plačilna metoda, pri kateri si je delavec v vsakem trenutku na jašem, koliko zaslubi več, ako naporneje dela. Temu ustrezajoče morajo biti akordne in premijske plače učinkoviteša kakor šihtne plače. Pri prvih je občutena zveza med potrebo energijo in uspehom ožja. Pogoj pa je, da se obljubljeni, oziroma objavljene akordne postavke tudi res drže. Že Taylor je napravil izkustvo, da tvori osnovno uspeha njegovega plačilnega in premijskega sistema garancijski list.

V praksi so se napravile najboljše izkušnje z uvedbo osnovnih akordnih postavki za tipične delovne prilike kakega rudniškega podjetja. Taki akordi so tudi važen pripomoček pri gospodarskem nad-

Pomagajte barakarjem!

Otroci v starosti 3—5 let, na katere lije dež, so prepusčeni večinoma sebi.

Ljubljana, 9. novembra.
Barakarji, stanujoči v Galjevici, v Malem domu in v gramozni jami ob Vodovodni cesti, povzročajo ljubljanski mestni občini hude skrbi. Dan za dan so na mestnem magistratu v prosijo pomoči. Krediti pa so bili do nedavnega menda vsi izčrpani. Hvaljeno je bilo, da je sprejel ljubljanski občinski svet predlog dr. Bohinjca in dovolil 300.000 Din brezobrestnega posojila za zgradbo barak. Že v zgrajenih barakah, bolj kolibah, bi kolibarji ne mogli vzdržati same. Zdaj ob deževju je malokatera strela tak, da ne prepusta dežja. Ponekod jim lije v kolibah, da morajo imeti razpete deževne.

Preden zavijejo po poljski stezi v gramozno jamo ob Vodovodni cesti, opazijo na desni strani ceste, nekoliko vstran od nje, tri barake. Naseljenci pravijo »Koroške barake«. Stopil sem v prvo, ki napravil vtič, da se bo zdaj po zidu podrla. Kamalu bi že od zunaj razločil ljudi v njej, kajti med leseni stenami zija siroke spranje.

S vobi 4 × 4 m dolgi in široki je sedela ob železni peči priletna žena, kraj nje je stalo dekle kakih 16 let, pri mizi pa je sedela žena z otrokom v naročju. V sobi stoji ob steni levo od vrat postelja, ob steni na desno je pa razvrščena kuhinjska posoda. Edina soba služi namreč obenem tudi za kuhinjo.

— V tej baraki bi pozimi golovo zmrznilo. Hvala bogu, da se v kratkem preselimo v novo barako v gramozni jami. Tukaj kurimo in kurimo, a vsa topilo nam kaj majalo zadeže. Kaj bi šele bilo, da smo sredi najhujše zime!

— Koliko vas stanuje tukaj?

— Jaz, moja hčerka in dva sinova Eden je brezposeln, drugi pa ima k sreči delo.

— Ali ne dobivate nobene podpore?

— Noben! Kdo pa naj bi jo dal? Če bi ne imela po možu nekaj malega pokojnine, nem, kako bi živelj. Se sedaj se živi težko. Toliko ust je, zasluzek pa tak, da še komaj sin živi z njim.

— Kaj pa dekle?

— Hodi v meščanecko šolo.

Tudi v sosednih barakah vlada ista mirizerija. Skozi streho curija dež in moči počiščo.

V gramozni jami je postavljenih sedej 25 barak. Več jih je takih, ki ne zasluzijo tega imena. So to za silo zbitne kolibe. Ena je celo brez vrat. Strehe seveda puščajo vodo, tako da so kolibe ubogim stanovalcem kaj malo v zavetje.

Stopil sem v prvo kolibo. Mož in žena sta imela opraviti s pečjo, ki ni vleklka, dočim je 8 leta star otrok sedel v postelji in se tresel od mraza, drugi 5 let star, pa je stal ob stolu blizu peči in jokal.

— Kako živite?

— Slab! Mož je že delj časa brez službe, jaz pa zasluzim kot strelčnik ob časa do časa foliko, da si učitimo glad.

— Ali ne dobivate podpore?

— Ne, ker ni mož pristojen v Ljubljano!

— Ali imate samo ta dva otroka?

— Se enega, ki pa je sedaj v bolnici. Slije me, naj ga vzamem domov, jaz pa se branjam, ker me nimam dati kaj jesti.

V naslednjih kolibah, enih brez vrat, sem zaledal na postelji dva blela fantika, eden star 3, drugi 4 leta. Sedela sta in jokala. Na blatah teh se je igral, ves premočen od debla, tretji fantek, star okoli 5 let. Bos je bil občutno v krovu blago in stegnu vrat-

zorovanju obrata. Zasluzek izpod normalne plače niso opozorili, da preščemo, odškodno to nesoglasje.

Ko smo na obrazloženi način izvršili obratne preiskave in preizkušnje in ugotovili mesta, višino in razdelitev možnih priravnov ter preiskali zakonitosti in zvezde delovnih prostorov, izrabimo dobijene rezultate v namene sistematske časovne, prostorne in eventualno stvarne preureditve obrata.

Doslej se je gledal problem znanstvenega obratovanja še premalo velikopotezeno. Premalo se je pazilo na medsebojno učinkovanje posameznih obratnih delov in se mislilo, da leži teža problema v mehanizaciji. Pozabili pa ne smemo, da tvori podlago mehanizacije organizacija celotnega obrata. A pod organizacijo razumemo izkonstruiranje celotne enote in ne krapenja na posamezni delu.

Danes stojimo, izvzemši pohvalne izjeme našega načinka izvajanja, je vzdobjeno. Opozorili so bili na stopnji nesistematske časovne, probiranja. Ako so bili klub temu doseženi veliki uspehi, je to le dokaz, da se na hajamo še na bogatemu polju neizrabljениh možnosti. Samo takoreč pripogniti se nam je treba in že imamo uspeh, ki se nam zdi izdaten, ki pa pomeni le troško v primerni s celotnimi izdatki.

Ne more pa ostati vedno tako. Takih načinov ležecih možnosti bo vedno manj. Sledi ali prej se bo pri vsakem rudniškem podjetju oglasila potreba, da prične poleg teh možnosti izkoriscati na sistematski in radi tegega najbolj ekonomski način.

Ta čas bo prišel slej ali prej. Nalogi naših tehničnih zavodov pa bodi, da ne zamude tega časa in da določi rudarstvu in ostali industriji ne le dobrih tehnikov, temveč tudi inženirjev — gospodarjev in organizatorjev.

V praksi so se napravile najboljše izkušnje z uvedbo osnovnih akordnih postavki za tipične delovne prilike kakega rudniškega podjetja. Taki akordi so tudi važen pripomoček pri gospodarskem nad-

Pomagajte barakarjem!

Otroci v starosti 3—5 let, na katere lije dež, so prepusčeni večinoma sebi.

co. Vsi trije so prepusčeni večinoma sebi, ker sta oče in mati navadno z doma. Če se ne bi sosedji brigali zanje, bi moral od latke umrli.

Približno ista beda in revčina vlada tudi v sošenskih kolibah. Obupno je življenje, ki ga živi ta kolonija okoli 250 prebivalcev. Ljubljanska mestna občina vabi prav te dni kolibarje na magistrat, da jim izplača po več tisoč din brezobrestnega posojila za zgradbo barak. Seveda je zelo dvomljivo, če si jih bodo mogli za ta denar zgraditi. In če si jih tudi zgrade, od česa naj potem živje, ko je večina brez stalnega zasluba? Težak problem, ki ga bo moralta mestna občina rešiti na ta ali oni način, če noče, da začne barakarji z otroci vred od gladi umrati.

Redna skupščina SSLU

Odgovor na poročilo »Slovenca«!

Smatramo, da je zelo značilno pristransko poročanje »Slovenca«, ki pod naslovom »Redna skupščina prinaša samo govore in smešni, da ne govorimo sramotni eksodus pristašev Slovenske liste. Konstatirajo sami, da je skupščina žalostno potekla. Mi pa vprašamo za katero je skupščina bila žalostna? Za pristaše Jugoslovenske liste ne, kar se vidi iz tega, da smo mi daleč vstrajali na kritik delu in ugotovili neresničnost izvajanj počasnih govornikov liste A. Pristaši Slovenske liste so najprej zlorabil kritik delu v reklamne svrhe in smo vse bili priča dejstva, da so tak nepristanški forum, kakor je skupščina zlorabil za svoje nekritične govore. V tem tiču žalostni potek — ne za nas, marveč za pristeže Slovenske liste.

Na skupščini je padel medkljic: »Dol se paratizem, a ne: »Dol separatična lista« ali kaj drugega, kakor so to izjavili nekateri kandidati. Ni pa res, da so pristaši Slovenske liste na ta medkljic odgovarjali s klicem: »Živela Jugoslavija«, marveč so vskršali: »Živela Slovenska lista«, »Dol Jugoslovenska lista«. Značilno pa je, da so pri odhodu z univerze zapeli pesem »Haj Slovenski, katera se ni še nikdar pela, ker sploh ne obstaja.«

Kolega E. Čeh je svoj medkljic pojasnil in preklical na skupščini, kjer je ta medkljic padel, torej na edini meritoren način. Pristaši Slovenske liste pa niso hoteli počakati, da se vstopajo mir in odgovori na zahteve kol. Hribovščka gledje preklica, nego so medkljic izrabili, da se izognijo stvarni kritiki, ki bi jih gotovo zadela v živo.

Vse to naj služi v pojasmilno javnosti.

Kolege pa prosimo, da ne nasedajo tem intrigan.

Pridite vse na volitve in zglasuite za listo B.

Na oglašnih deskah katoliških društev čitamo sledete pojasnilo: — »Letak liste A zapoveden. Volite listo A. Zakaj? Beri poročilo o skupščini v današnjem »Slovencu«.

Pred sodiščem. — Ukradli ste obleko. Kaj morete navesti v svojo obrambo?

To, da sem pošteno nasedel. Hlače so mi bile prekratke, suknji pa predolg.

— Ali ne dobivate podpore?

— Ne, ker ni mož pristojen v Ljubljano!

— Ali imate samo ta dva otroka?

— Se enega, ki pa je sedaj v bolnici. Slije me, naj ga vzamem domov, jaz pa se branjam, ker me nimam dati kaj jesti.

V naslednjih kolibah, enih brez vrat, sem zaledal na postelji dva blela fantika, eden star 3, drugi 4 leta. Sedela sta in jokala. Na blatah teh se je igral, ves premočen od debla, tretji fantek, star okoli 5 let. Bos je bil občutno v krovu blago in stegnu vrat-

Cakstone - zadnja plesna kreacija

Pariski ples, ki bo letos prevladoval. — Izumil ga je mojster Poigt. — Mojster Jenko pozdravlja Ljubljjančane.

Ljubljana, 9. novembra.

Cakstone! Ne zveni li slično kakor čarlston? Ali se zopet vračajo časi divjega, ekscentričnega, neotesanega plesa? Ali ni letošnja sezona v znamenu decentnega, umirjenega angleškega plesa?

Tako bo nemara vprašal prijatelj plesne umetnosti. Zadeva pa ni tako huda. Cakstone — tako se namreč imenuje zadnji modni ples, ki bo baje letos prevladoval v plesni dvorani — je po imenu sicer soroden čarlstonu, podoben pa ni čarlstonu, temveč deloma fokstrotu. O novem plesu nam piše iz Maribora mojster Jenko, ki je moral opasati brido sablio in obleči vojaško sukno.

»Iskrene pozdrave vsem Ljubljjančanom, zlasti pa mojim plesalcem, pravi mojster Jenko uvodoma. Upam, da me še niso pozabili in zato se jih spominjam tudi jaz. S plesnimi pozdravi pa jih pošiljam tudi opis novega plesa cakstone, ki jih bo gotovo zanimal. Jaz ne utegnem, da bi jih poučil, morda se oglasim za Božič, pa jih ga takrat pokažem. Torej, kaj je cakstone?«

Torej je moderen ples, ki bo navdušil stare in mlado in ki bo zlasti starejše plesalce privabil v plesno dvorano. O njem je počela pariški dnevniki »La Liberté« 20. oktobra približno takole:

»Naravnost čudno in skoraj mistično se nam zdi, da smo se dolgo vrsto let zabavili in udajali samo ameriškim melodijam in ritmu, da so nas navduševali in nam ugajali samo plesi, ki so prišli k nam iz Amerike. Zdi se, da še vedno živimo pod vplivom znane operete »No, no, Nanette«, ki je nas spočetka res očarala, a je postala ikonalna dolgočasna. Mrtev je čarlston, mrtev bleketom, plesa, ki sta zahtevala mnogo marljivega vežbanja od plesalca, da ju je lahko obvladal. Toda zanimanje za ples je začelo padati in priznati je treba, da se zadnji dve leti vedno manj pleše.«

Kaj je vzrok? Plesni učitelji in strokov-

niki se strinjajo v tem, da pač ni bilo moge izumiti lažja ter naivnejšega plesa kot je čarlston ter bolj pogrebne kot je blues. Ta dva sta bila ubila plesno publico. Prvi je pognal starejšo generacijo iz plesne dvorane, drugi ni ugajal mladini.

Zato je bilo potrebeno poiskati nadomeštilo. Ta problem je rešil v splošno zadovoljstvo — vsaj po našem mnenju — naš mojster monsieur Poigt. Njegov novi ples se imenuje »Cakstone«. Čemu cakstone, boste nemara vprašali, ko je vendar monsieur Poigt Francoz. Ali ni nobenega francoskega mojstera izraza?

Toda ostanimo kar pri besedi cakstone (izgovori cakstoun), ki se je že uveljavila. Spriče veselega in gracijonskega plesa res ni vredno, da bi se razburjali radi tega čudnega imena. Ta ples, ki ga je tudi (koncem oktobra) »Sindicat National des professeurs de danse« predstavljal javnosti, je res imenita zadeva. Pred izbranimi zavrniki plesne umetnosti sta predvajala šarmantna plesalka Lyett in Ronald Poigt novo salonsko kreacijo, imenovano cakstone.

Bogme, fin ples je to. Je sicer malo ekscentričen, preveva ga pa pravi francoski žar. Lyett je plesal, Poigt pa to malo privlačil figure. V tem torej obstoji

Tipična figura cakstone je nogo ob nogo udarajoči menjalni korak (chassé), ki se ga v različnih fazah veže s takozvanim pas de chevalom. Zdi se, da sta v cakstone znova oživela kankani in valček s pravim francoskim šarmom in šegavostjo. Pleše se na tempo fokstreta in sicer 52 do 58 takot na minutno. Osnovni korak je žlaven v lahnim upogibanjem kolena. Figure se vežajo v vseh pozicijah, ples se pa vedno v plesni smeri. Ples ima več figur, ki pa niso težke, zlasti če plesale obvladajo tipično osnovno figura.«

KAKO ODPRAVIMO STANOVANJSKO BEDO BREZPOSELNOST & INDUSTRIJSKO KRIZO?

Zanimiv odgovor preprostega kmeta. — Kmetijstvu se posve

Še v pokoju ne more živeti brez dela

Vseučiliški profesor dr. N. Bubnov se je vrnil te dni iz Rima, kjer je zbiral material za svoje izpopolnjeno delo o matematiku Gerbertu.

Ljubljana, 9. novembra.

V tem skromno opremilni sobici na Rimski cesti popolnoma osamljen dokončuje učenjak svetovnega slovesa vseučiliški profesor N. dr. Bubnov znanstveno delo o matematiku in eruditu Gerbertu, poznajemšem papežu Silvestru II., ki je živel v drugi polovici desetega stoletja. Profesor Bubnov je bil profesor kijevske univerze do ruske revolucije po svetovni vojni. Še pod boljševičko vlado je vztrajal na svojem mestu, ko je pa sprevidel, da ne bo mogel kot znanstvenik neovirano delovati še naprej, je emigriral in prišel končno na našo univerzo ter živi sedaj kot vpokojen univerzitetni profesor in naš državljan v Ljubljani. Zadnja leta se je popolnoma posvetil znanstvenemu delu, v katerem najde tolažbo po tragični smrti sina-edinca.

Prof. Bubnov je izdal znanstveno razpravo o Gerbertu v ruščini prvič l. 1898. Delo je zaradi temeljnosti in visoke znanstvene vrednosti vzbudilo tedaj že pozornost nemških, francoskih in italijanskih učenjakov. Prof. Bubnov je po svoji novi znanstveni metodi zbral za zgodovino zapadnih kulturnih narodov neprecenljiv material o Gerbertu v obsežnem delu, spisanem deloma v ruščini, deloma v latinščini. Kulture in znanstvene institucije so ga ob tej priliki odškodovalne in ga priznale, odlikoval ga je tudi sam papež Leon XIII.

Največjo pozornost je pa to njegovo delo vzbudilo pri francoskih učenjakih, kajti Gerbert je bil rodom Francoz in francoski učenjaki so se zamašili dolgo trudili rekonstruirati Gerbertovo delo v znanstveni obliki in ga komentirati tako globoko in izčrpno, kakor je to storil prof. Bubnov.

Ko je profesor Bubnov prišel l. 1926 v Pariz in se sestal s tovaršem profesorjem na Sorboni in članom Francoske akademije znanosti Lotom, ga je takoj naprosil, naj kot najboljši poznavalec zgodovine Gerberta na novo izda delo o njem, kajti prva izdaja je že razprodana. Prof. Bubnov je bil naprošen za to delo že, ko je bil še profesor v Kijevu, pa tedaj ni utegnil začeti z delom, ker se je bavil z drugimi zanj tedaj važnejšimi in pomembnejšimi znanstvenimi problemi. Po tolifikih letih se je sedaj kot vpokojeni profesor lotil tega dela z vso vmeno.

Prvotno delo o Gerbertu je bilo treba seveda predelati na novo, marsikaj opremiti, marsikaj sprememiti z novimi opombami, in za vse to so bili učenjaki potrebni in dela, ki jih hranijo razne svetovne knjižnice kot dragocene manuskripte.

Prof. Bubnov je zato pred meseci odpotoval v Rim, da preštudira za nadaljevanje dela potrebe manuskripte v vaticanski valicelijski knjižnici v Rimu. Pred dnevi se je vrnil v Ljubljano. Priobčujemo sledče zanimivosti iz razgovora našega urednika z ruskim učenjakom o njegovem potovanju po Italiji.

Ker sem ga motil med delom, ko ji bil poglobljen v 10. stol. po Kristu, me je prof. Bubnov sprva gledal skoro začuden, potem mi je pa pričazno ponudil stol in cigareto.

— 17 dni sem se zdravil v italijanskem zdravilišču Monte Cotini, preden sem odšel v Rim. Reči moram, da je zdravilišče jep urejeno in v marsičnem prekašu francosko v Vielyu. V luksuzni palači je mogče delati kuro pri treh vrelcih likrati. Zdravilišče posečajo največ Nemci in Poljaki. Mnogo je seveda tudi domačinov. Brez italijanske se težko shaja in Italijani s posebno prijaznostjo sprejmejo tujača, ki govori njih jezik. Vsi prostori in poslopja so urejeno moderno, higijenično in luksuzno. Pozornost vzbuja tudi zaradi čistilnega učinka vrelcev potrebitno posebno posporje s tolačami, katerih pa ni morda samo 5 ali 6, temveč kaž 50 za vsak spol. Skoro ni treba omenjati, da je življenje v zdravilišču dragoo.

Čudil sem se, da prihajajo v to zdravilišče v posebno velikem številu tudi Poljaki. To pa zaradi tega, ker je v zdravilišču tudi zdravnik Poljak, znan specialist. Govori tudi ruski, ker je študiral in kočal študije v Rusiji.

Iz Monte Cotini sem šel samo za nekaj dni in Florencu, kjer sem si ogledal razne znamenitosti, nato pa v Rim, kjer sem ostal 17 dnev.

Potovanje je imelo znanstven namen. Moral sem poiskati neke rokopise v tamkajšnjih knjižnicah. Najprej sem obiskal

znamenito vatikansko knjižnico. Da je Vatikan samostojna država, ni tako zelo opaziti, kaj bi si človek mislil. Švicarski gardisti in karabinjerji s posebnimi naštitki človeka še najbolj opozarjajo, da je v parapeževi državi.

Z svoje delo potrebnih podatkov in študij sem dobil v vatikanski in v valicelijski knjižnici. Čeprav sta bili baš v tem času zaprti, so me bibliotekarji ljubezno prejeli in mi dovolili, da sem študiral v knjižnici od 9. do 12. in od 17. do 19. dnevnico.

Vatikanski prefekt monsignor Mercati me je poznal, saj je moje delo o Gerbertu tudi v vatikanski knjižnici in vedel je, da sem dobil zaradi njega papeževu odlikovanje. V glavnem sem našel v knjižnici vse, kar sem potreboval za nadaljevanje dela.

Ogledal sem si seveda tudi Rim. Zadnjekrat sem ga videl po 45 letih in v tem času se je temeljito izpremenil. Stari del mesta sem že spoznal, novemu sem se pa divil. Rim je danes velemesto z ogromnim prometom, polno življenja. Ogledal sem si

tudi ceremonije fašistovske obletnice položa v Rim, vendar na Piazza di Venezia, kjer je govoril Mussolini, nisem mogel, ker je bila zastrupena pred ogromno množico.

Z Italijani govoriti nisem imel dosti prilike. Dobil sem pa vtiš, da se malo zanimajo za dogodek izven meja in da se njih notranja politika odigrava večinoma v časopisu, ki je zelo enolično. Zunanjih red je pa povsodi večji, kajti je bil v Italiji nekoc.

Z učenjakom sva se še pogovarjala o tem in onem, pogovor je nanesel na Gerberta in njegovo življenje. Prof. Bubnov je odkril kot matematika in znanstvenika, zbral je njegova znamenita pisma, s katerimi se je Gerbert boril proti papeški avtoriteti, trdeč, da so si papeži prilastili pravice, ki jim ne gredo. Niegova borba se nam danes zdi razumljiva, kajti za Gerbertovih časov so bili papeži celo nedorasli nezakonski otroci ljudi rimske aristokratov, od katerih so bili odvisni, četudi so vladali mogočen imperij sv. Cerkve. No, usoda je hotela, da je nekdanji borec proti preveliki papeški avtoriteti Gerbert postal sam papež z imenom Silvester II. Delo tega moža, o katerem srednji vek ni vedel drugega, nego da je bil čarovnik, ki je prišel do moči s hudičevom pomočjo, kakor prioveduje legenda, povelenje v svoji novi izdaji v samotni izbiči na Rimski cesti v Ljubljani ruski učenjak prof. Bubnov. Pred njim na mizici leže drobno pisani rokopisi in nad nje se je simpatični profesor takoj sklonil in se zopet zamislil v 10. stoletje, ko sem se poslovil. —nek.

besedilo imajo NAROD SLOVENIČNI naši čitalci

Celo Jurčiča smo pozabili

»Narod, ki svojih duševnih voditeljev ne časti, jih vreden ni. Kdor je videl o letosnjih Vseh Svetih, kako grdo je pozabil naš narod svoje duševne voditelje, pochapne pri Sv. Kristofu, se je moral zgroziti. Toliko imamo v Ljubljani literarnih, umetniških, glasbenih in vseh mogočih prosvetnih društav in zvez, a niti eno se ni pravcočasno spomnillo «na tisto tih domovanje, kjer mnogi spe nezdramno spanje...« A skoraj vsi grobovi naših najuglednejših pisateljev, skladateljev, umetnikov, politikov i. dr. so bili zanemarjeni, brez vsake cvetke in brez vsake lučice! Celo Jurčiča, našega najbolj popularnega pisatelja, klasičika našega romana, pesnika »Tugomera«, nepozabnega urednika »Slovenskega Naroda«, pogumnega proroka svobodne Jugoslavije itd., smo popolnoma pozabili. Ali je mogoče, da je pozabljen avtor, česar dela pravkar ponatiskujejo in ponovno že četrtič izdajajo? In niti en založnik se ni spomnil moža, česar knjige prodaja —?

Umrl je pač Jurčičeva do smrti zvezta čestilka, gdje Bavdkova! Le ona je skrbela za njegov grob. A zdaj ni nobenega človeka, nobenega društva, nobene šole, ki bi v imenu naroda storila dolžnost napram ne-smrtnemu pokojniku? To ni le žalostno, to je tudi sramota za nas vse.

Zadnji čas je, da se skrb za grobove porazdeli med organizacije. Tudi pieteta je vzgojna. Kakšna naj bo naša mladina, ki vidi, da se narod za svoje duševne veljake po par desetletjih sploh več ne zmeni? Zumanji znak spominjanja in spoštovanje je obenem dokaz sorodnosti z duševnostjo pokojnikovega. In mislim, da se vedno velja za vse Slovence Jurčičeve geslo prima: »Vsem dobro za vsako drugo delo četudi nečečno, da jim le služiti n treba.«

Čakale in upale smo, a zmanj. Ali bo tudi ta klic ostal glas vpijočega v puščavi? Ali naj čakamo nove kombinacije za žensko volitino pravice, da se bo takrat zopet kdo spomnil nas?

Služkinja.

— Na naslov Radio-Ljubljana. Iz vrst radio-amaterjev smo prejeli: Radio-Ljubljana je domače, slovensko podjetje. Zato bi človek pričakoval, da bo radioprogram odgovarjal našemu nacionalnemu četu tem bolj, ker vodijo podjetje ljudje, ki so se do zadnjega kaj radi trkali na panslovenska prsa. Toda na žalost moramo ugotoviti, da čujemo neprestano italijanske pesmi in himne, pouk italijančine itd. Ali naj bo to odgovor na znano grozdejstvo? Ali se moremo spriti takih pojavitv čuditi, da imamo razmeroma tako malo radio abonentov? Če se bo to nadaljevalo, bomo prisiljeni odpovedati naročninu.

— Poštni nabiralnik zelo želijo stanovci hiš ob Masarykovi cesti v onem delu pri Kette - Murnovi cesti in sosednjih ulic. Cesta je tukaj pod vsako kritiko (hodnikov) in a promet je zelo živahn zaradi železniške aprovizacije in drugih podjetij. Dobro bi bilo napraviti nabiralnik ob fronti železniške aprovizacije.

Radioprogram

Radio-Ljubljana

Nedelja, 10. novembra.

9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje, pomožni škof dr. Gregor Rožman; 10.20: Domovina sadnega drevja in kulturnih rastlin, prof. Jarc; 11: Koncert radio-orkestra; 15: O vinogradništvu, predava g. Kuret; 15.30: Umor v Florianski ulici, šaloigra; 16: Reproducirana glasba; 16.30: Humoristično čítivo, prof. Janko Mlakar; 17: Koncert pevskega zbora z Viča; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Casovna napoved in poročila; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 11. novembra.

12.30: Reproducirana glasba; 13: Casovna napoved, bozra, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert radio-orkestra; 18.30: Svetovni mir in Liga narodov, predava prof. dr. P. Brežnik; 19: Higijensko predavanje; 19.30: Srbovna vaščina, ponavlja dr. Rupelj; 20: Koncert radio-orkestra (rezervirano tudi za event, prenos); 22: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Znano vam je da imate na licu, rokah in na vsem telesu

brez števila majhnih in drobnih luknjic. Te luknjice se imenujejo znojnice. Če so znojnice zmerom začaščene s prahom in kuščimi klicami, postane kožna mastna in dobitje zajedave in možolje, koža sijaja pa več ali manj oboll. V vašem interesu je, da daje tega obvarujete. To doseže, če rabite vsak dan mito Albus za umivanje.

Dobite v vsaki trgovini.

ALBUS
MILO ALBUS ZA UMIVANJE

Jubilej popularnega pevca

Danes praznuje tenorist Leopold Kovač 25 - letnico izredno agilnega in marljivega udejstvovanja pri naši operi.

Ljubljana, 9. novembra.

Kaj bi pisali podrobno o Poldetu Kovaču, saj je znan med namij kakov malokateri naših opernih pevcev, saj vsi vemo, da je začel kot knjigoveški pomočnik svoje pevsko kariero in da se je že od malega zanimal za glasbo in petje in je danes po 25 letih umetniškega delovanja ponosen na to, da se je od rokodelskega pomočnika povzpel do največnega in najbolj uporabljivega člena naše opere. Ce kdo v operi zbori, kdo naj ga nadomesti, ce ne Polde Kovač, ce koga višja sila zadrži, resi Polde Kovač situacijo v operi in vskoči. Pred dnevi je nadomestil celo Rumplja, ko je na nezadoma zbolel. Skratka, Polde Kovač je v vsem dolgem udejstvovanju kot pevec v operi odpovedal reci in piši samo — dva krat.

voljil še bolj občinstvo, opero in sebe, da bi dal še več, kakor da. Med občinstvom ima svoj krog obovezateljev, ki cenijo njegovo vestnost, pridost, inteligenco in solidnost in končno, položimo roko na srečo: tako pozrtvalnega, umetnosti udanega pevca, kakor je Polde Kovač, ne bomo zlepili, ne glede na njegove absolutne pevske kvalitete.

Knjiga življenjske modrosti

Iskanje je značilen pojav naše dobe. Na prelom dveh epoch v življenju človeštva je kajmo mieli in dejani neizbezben. Staro se loči in ruši, načela, tradicije in svetinja pada, maliki polpretekle dobe stope pred sodobnim človekom razglašeni do preperih kosti, najvišja vrednota je postal vsakdanji kruh in bora za obstanek, ki je prisilnila človekovemu nehanju celo tam, kjer bi po kruhoborstvu še dísat ni smelo. Vsi močni intelekti in vse težaki, kar jih je na materi zemlji, instinktivno čutijo, da se stara struktura človeške družbe krha in da mora nastati na njenih razvalinah nekaj novega. Nične pa ne ve, kakšno bo to novo, ne kdaj in od koder pride. In v tem je vse fatljnost naše dobe. Tavamo v temi, tipljemo in iščemo, dušimo se v kaos novih idej, veletolična časa naša pa všeč za seboj nepravilne in neoborožene, demoralizirane in omamljene v elektrizirani atmosferi največjega socialnega presnavljanja, kar jih pozna zgodovina. Temelj jasnega pogleda v bližnjo bodočnost je temeljito poznavanje sedanosti in širokogrudna samokritika. In baš to dvoje pogresamo pri onih, ki se vsljujejo človeštvu kot vodnik na poti iz stare v novo epohu.

Iskanje vidimo vsepovod. Tudi v literaturi ga ne manjka. Eni se love za strohne linijalne fantome in obujajo idejne mumije, drugi so vpregli svojo misel v spone materializma in industrializirali svoj intelekt, da proizvaja dela dvomljive vrednosti na nivoju mrtvega stroja. Eni claplajo stot let za duhom časa, drugi bi radi prestekli cela pokolenja in ustvarili nov svet materije brez duha. Malo jih je, pri nas še posebno, ki hodijo sredno pot, to se pravi, ki brezobzirno žigosajo vse gnilo in mečeo v roportarnico staro, obrabljeno šaro, na drugi strani pa previndijo v kritično motre in sprejemajo vse, kar se še ni izkristaliziralo kot trajna vrednota.

Ena takih redkih izjem je v literaturi naše ožje domovine talentirani hrvatski pisatelj Ante Dukić. Pred dobrimi štirimi leti je izšla njegova duhovita satira »Iz dnevnika jednog magareca«, ki jo zdrava, vse idejne navlake in okostenelosti prostja jugoslovenska literatura po pravici pristeveva med svoja najboljša dela. Na to satiro sem mislil, ko sem zapisal, da je temelj jasnega pogleda v bližnjo bodočnost temeljito poznavanje sedanosti in širokogrudna samokritika. Ante Dukić je mož, ki ve, kaj in čemu piše. In to pomeni pri pisatelju mnogo. On stoji na realnih teh sedanosti in gleda jasno v bodočnost. Globoka življenska modrost se zreali tudi iz njegovega največjega dela »Pogledi na život i svijet«, ki je izšlo nedavno v Zagrebu. Tu je zbral pisatelj v obliki aforizmov in kratkih izrekov bogate sadove svojih življenskih izkušenj in svojega samoklega, izredno močnega intelektu. Z ostro nabrušenim dletom v krepki roki kleše možak resnega človeka, negativno se krha in odpada, pozitivno se pa druži in spaja v lik, kakršnih bi potrebovala baš naša doba čim več, pa jih žal še za

Dnevne vesti.

Prevoz zemskih ostankov jugoslovenskih vojakov na Češkoslovačkem. V četrtek popoldne je prispel iz Chomutova in Mosta v Litomeřice vlak z zemskimi ostanki jugoslovenskih vojakov. V Litomeřicah so priklopili vlaku še vagón, v katerem so bili zemski ostanki 143 jugoslovenskih vojakov, pokopanih doslej v Litomeřicah, Terezinu in Melniku. Na kolodvoru so počastili spomin naših vojakov divizijski komandan general Rychtermoc, časna stotinja, deputacije vojaških edinic, državnih uradov in raznih društev. General Rychtermoc je položil na krst v imenu češkoslovaške armade vence. Pijetelna svečanost je bila zaključena z jugoslovensko in češkoslovaško himno.

Iz zdravniške službe. V imenik zdravnike zbornice za Slovenijo sta bila vpisana upravnik zdravstvenega doma v Mariboru dr. Josip Vrtovec in zdravnička zdravilnica v Topolčicah dr. Kornelija Sertič; iz imenika zdravnike zbornice za Slovenijo sta bila izbrisana zasebni zdravnik v Apačah dr. Ludvig Braune in zdravnik v Št. Iliju v Slovenskih goricah dr. Kamilo Morocutti.

Razpisana sodna služba. V mariborski mokri kaznilični se odda mesto pristava. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

Razpust društva. »Kranj-Tržička podružnica Slovenske dijaške zvezve, »Blejske podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem na Bledu, »Litijaška podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem v Smartnem in »Škofjeloška podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem v Škofji Loki so razpuščene, ker nimajo pogojev za pravni obstoj.

Iz »Uradnega lista«. Uradni list dravške banovine št. 112 z dne 8. t. m. objavlja uredbu o ugotovitvi imovine, načini uprave in budgetirjanju banovin in o likvidaciji imovinskih razmerij dosedanjih sreskih in oblastnih samouprav ter pravilnik, kako je jemati iz obtoka, zamenjavati in uničevati takmske vrednotnice: menice, kolke, taksne papirje in piskne znamke!

Naležljive bolezni v mariborski oblasti. Od 22. do 31. oktobra je bilo v mariborski oblasti 11 slučajev noric, 2 malarije, 20 tužnih bolezni, dva grize, 115 srlatinice, 10 ošpic, 74 davice, 16 šenca, 3 krčevite odrevnenosti, 1 vraničnega prisada in 1 dušljivega kašja.

Zivalski kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 28. oktobra do 3. novembra je bilo v ljubljanski oblasti 10 slučajev mehurčastega izpuščaja goved, 9 svinske kuge, 20 svinske rdečice, 9 perutniške kolere, 1 čebelne kuge, 1 vraničnega prisada in 1 konjskih garj. V mariborski oblasti je bilo 4. t. m. 62 slučajev svinske kuge, 6 svinske rdečice, 3 čebelne gnilobe, 2 vraničnega prisada, 1 šuštvaca in 1 konjskih garj.

Okočno tajništvo Narodno strokovne zvezve v Mariboru. Podružnica Narodno strokovne zvezve v Mariboru je s 1. oktobrom otvorila svoje okočno tajništvo za mariborsko oblast. Narodna strokovna zvezva prosi vse podružnice, da se obračajo na okočno tajništvo in tudi mariborski člani naj se poslužujejo tega tajništva. Tajništvo se nahaja v Cankarjevi ulici 1, pristope, in posluje vsak dan od 15. do 18. ure razum ob nedeljah in praznikih. Mariborski člani lahko tamkaj plačajo tudi članarin.

Nakazila v Holandsko in Švedsko potom Poštne hranilnice. Poštne hranilnice s svojimi podružnicami je uvedla poleg nakazil v virmanu tudi izplačila v gotovim potom Češkovnega zavoda v Stockholmu in Češkovnega in virmanskega zavoda v Haagu. S posredovanjem teh in že poprej upeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršiše Poštne hranilnice nakazila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštne hranilnice in nje podružnice.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bil po veči krajih naše države bolj ali manj oblačno. V ljubljani in v Mariboru je deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 16., v Beogradu in Splitu 15. Maribor 11, v Ljubljani 10.4, v Zagrebu 9. Davi je kazal barometr v Ljubljani 762.7 mm, temperatura je znašala 7.8.

Srska knjižna zadruga v Beogradu je št. XXXII. kolo svojih knjig. Letošnja izdaja obsega sedem v platno vezanih knjig najboljih srpskih piscev. Celo kolo stane samo 100 dinarjev in se naroča pri poverjeniku g. Vladimir Kravosu, Ljubljana, palata Delavske zbornice. Z naročilom je poslati tudi denar.

Dve minuti svetovne tišine. V ponedeljek proslave vse kulturni narodi »dve minuti svetovne tišine«, posvečeni spominu v svetovni vojni padlim vojakov ter propagandi za večni mir. Ob 11. dopoldne se ustavi vse delo, trgovine se za par minut zapro, v solari se za 2 minuti prekine pouk. Ta pietetna komemoracija se letos v naši državi prvč proslavi in sicer na pobudo zagrebške teozofiskega društva. Najlepša bo proslava v Zagrebu, kjer sodelujejo razni umetniki, pevski in glasbeni društva. Govorilo bo več gornikov o pospeševanju Društva narodov, o večnem miru, delovanju redcega križa, olimpijski ideji, pan-evropskem gibanju, skavtskem in taborniškem pokretu itd. Vsakdo bo govoril samo dve minuti, po končanih govorih pa bo pevsko društvo »Lisinski« zapelo Tajčevičeve kompozicije »štirje duhovni stih«. Ta čas bodo zvonili vsi zvonovi in tulile vse tovarniške sirene. Ves promet bo za dve minuti ustavljen. — Tako se bo spominali žrtev svetovne vojne Zagreb. Kaj pa Ljubljana?

Strašna nesreča v Zagrebu. Na progi Zagreb-Čulinac, ki so jo zagrebški listi po pravici nazvali »proga smrti«, se je včeraj dopoldne zopet pripetila strašna nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Ta čas sta hiteli na delo tovarniški delavci Anka Perast, staro 30 let, in njena 50-letna prijateljica Dragu Ivancan. Ker se je njima mudilo, sta hiteli po bližnjici čez železniško progo. Ker se je baš bližal z zagrebškega kolodvora osebni vlak, ju je delavka Roza

Serak, ki ju je srečala, opozorila, naj se požurnira, da ju ne povozi vlak, na kar je Perastova smrte odgovorila, da kopriva ne pozebe. Toda že v naslednjem hipu se je pripetila strašna nesreča. Koprivinški vlak je privozil s polno paro izvinka in vozil nesrečni ženski, ki se nista zavedali strašne nevarnosti. Vlak je nesrečnici stravil raznesaril. Ko so ju našli, je bila Perastova že živa, toda umrla je, se predno je prispel rešilni avto na pomoč. Trupli ponesrečenih delavk so prepeljali v mrtvašnico na Mirogoj.

Samomor. V Tirovici se je te dni hotela zastrupiti 22letna Angela Milivojević, medtem da je njen mož spal. Ko se je mož zbulil, je našel ženo nezavestno. Prepeljali so jo v bolničko, kjer se bori s smrtno. Mlada zakonča sta bila poročena še teden dni. — Prav tako čuden in zagoneten je tudi vzrok samomora posestnikove hčerke Leposlava Jačimović iz Krive Palanke. Deklete se je obesilo, ker so jo roditelji ozmerjali, ker je izgubila verižico iz srebrnih krov.

Razpisana sodna služba. V mariborski mokri kaznilični se odda mesto pristava. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

Razpust društva. »Kranj-Tržička podružnica Slovenske dijaške zvezve, »Blejske podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem v Smartnem in »Škofjeloška podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem v Škofji Loki so razpuščene, ker nimajo pogojev za pravni obstoj.

Iz »Uradnega lista«. Uradni list dravške banovine št. 112 z dne 8. t. m. objavlja uredbu o ugotovitvi imovine, načini uprave in budgetirjanju banovin in o likvidaciji imovinskih razmerij dosedanjih sreskih in oblastnih samouprav ter pravilnik, kako je jemati iz obtoka, zamenjavati in uničevati takmske vrednotnice: menice, kolke, taksne papirje in piskne znamke!

Naležljive bolezni v mariborski oblasti. Od 22. do 31. oktobra je bilo v mariborski oblasti 11 slučajev noric, 2 malarije, 20 tužnih bolezni, dva grize, 115 srlatinice, 10 ošpic, 74 davice, 16 šenca, 3 krčevite odrevnenosti, 1 vraničnega prisada in 1 dušljivega kašja.

Zivalski kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 28. oktobra do 3. novembra je bilo v ljubljanski oblasti 10 slučajev mehurčastega izpuščaja goved, 9 svinske kuge, 20 svinske rdečice, 9 perutniške kolere, 1 čebelne kuge, 1 vraničnega prisada in 1 konjskih garj. V mariborski oblasti je bilo 4. t. m. 62 slučajev svinske kuge, 6 svinske rdečice, 3 čebelne gnilobe, 2 vraničnega prisada, 1 šuštvaca in 1 konjskih garj.

Okočno tajništvo Narodno strokovne zvezve v Mariboru. Podružnica Narodno strokovne zvezve v Mariboru je s 1. oktobrom otvorila svoje okočno tajništvo za mariborsko oblast. Narodna strokovna zvezva prosi vse podružnice, da se obračajo na okočno tajništvo in tudi mariborski člani naj se poslužujejo tega tajništva. Tajništvo se nahaja v Cankarjevi ulici 1, pristope, in posluje vsak dan od 15. do 18. ure razum ob nedeljah in praznikih. Mariborski člani lahko tamkaj plačajo tudi članarin.

Nakazila v Holandsko in Švedsko potom Poštne hranilnice. Poštne hranilnice s svojimi podružnicami je uvedla poleg nakazil v virmanu tudi izplačila v gotovim potom Češkovnega zavoda v Stockholmu in Češkovnega in virmanskega zavoda v Haagu. S posredovanjem teh in že poprej upeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršiše Poštne hranilnice nakazila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštne hranilnice in nje podružnice.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bil po veči krajih naše države bolj ali manj oblačno. V ljubljani in v Mariboru je deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 16., v Beogradu in Splitu 15. Maribor 11, v Ljubljani 10.4, v Zagrebu 9. Davi je kazal barometr v Ljubljani 762.7 mm, temperatura je znašala 7.8.

Srska knjižna zadruga v Beogradu je št. XXXII. kolo svojih knjig. Letošnja izdaja obsega sedem v platno vezanih knjig najboljih srpskih piscev. Celo kolo stane samo 100 dinarjev in se naroča pri poverjeniku g. Vladimir Kravosu, Ljubljana, palata Delavske zbornice. Z naročilom je poslati tudi denar.

Dve minuti svetovne tišine. V ponedeljek proslave vse kulturni narodi »dve minuti svetovne tišine«, posvečeni spominu v svetovni vojni padlim vojakov ter propagandi za večni mir. Ob 11. dopoldne se ustavi vse delo, trgovine se za par minut zapro, v solari se za 2 minuti prekine pouk. Ta pietetna komemoracija se letos v naši državi prvč proslavi in sicer na pobudo zagrebške teozofiskega društva. Najlepša bo proslava v Zagrebu, kjer sodelujejo razni umetniki, pevski in glasbeni društva. Govorilo bo več gornikov o pospeševanju Društva narodov, o večnem miru, delovanju redcega križa, olimpijski ideji, pan-evropskem gibanju, skavtskem in taborniškem pokretu itd. Vsakdo bo govoril samo dve minuti, po končanih govorih pa bo pevsko društvo »Lisinski« zapelo Tajčevičeve kompozicije »štirje duhovni stih«. Ta čas bodo zvonili vsi zvonovi in tulile vse tovarniške sirene. Ves promet bo za dve minuti ustavljen. — Tako se bo spominali žrtev svetovne vojne Zagreb. Kaj pa Ljubljana?

Strašna nesreča v Zagrebu. Na progi Zagreb-Čulinac, ki so jo zagrebški listi po pravici nazvali »proga smrti«, se je včeraj dopoldne zopet pripetila strašna nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Ta čas sta hiteli na delo tovarniški delavci Anka Perast, staro 30 let, in njena 50-letna prijateljica Dragu Ivancan. Ker se je njima mudilo, sta hiteli po bližnjici čez železniško progo. Ker se je baš bližal z zagrebškega kolodvora osebni vlak, ju je delavka Roza

Serak, ki ju je srečala, opozorila, naj se požurnira, da ju ne povozi vlak, na kar je Perastova smrte odgovorila, da kopriva ne pozebe. Toda že v naslednjem hipu se je pripetila strašna nesreča. Koprivinški vlak je privozil s polno paro izvinka in vozil nesrečni ženski, ki se nista zavedali strašne nevarnosti. Vlak je nesrečnici stravil raznesaril. Ko so ju našli, je bila Perastova že živa, toda umrla je, se predno je prispel rešilni avto na pomoč. Trupli ponesrečenih delavk so prepeljali v mrtvašnico na Mirogoj.

Samomor. V Tirovici se je te dni hotela zastrupiti 22letna Angela Milivojević, medtem da je njen mož spal. Ko se je mož zbulil, je našel ženo nezavestno. Prepeljali so jo v bolničko, kjer se bori s smrtno. Mlada zakonča sta bila poročena še teden dni. — Prav tako čuden in zagoneten je tudi vzrok samomora posestnikove hčerke Leposlava Jačimović iz Krive Palanke. Deklete se je obesilo, ker so jo roditelji ozmerjali, ker je izgubila verižico iz srebrnih krov.

Razpisana sodna služba. V mariborski mokri kaznilični se odda mesto pristava. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

Razpust društva. »Kranj-Tržička podružnica Slovenske dijaške zvezve, »Blejske podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem v Smartnem in »Škofjeloška podružnica Slovenske dijaške zvezve s sedežem v Škofji Loki so razpuščene, ker nimajo pogojev za pravni obstoj.

Iz »Uradnega lista«. Uradni list dravške banovine št. 112 z dne 8. t. m. objavlja uredbu o ugotovitvi imovine, načini uprave in budgetirjanju banovin in o likvidaciji imovinskih razmerij dosedanjih sreskih in oblastnih samouprav ter pravilnik, kako je jemati iz obtoka, zamenjavati in uničevati takmske vrednotnice: menice, kolke, taksne papirje in piskne znamke!

Naležljive bolezni v mariborski oblasti. Od 22. do 31. oktobra je bilo v mariborski oblasti 11 slučajev noric, 2 malarije, 20 tužnih bolezni, dva grize, 115 srlatinice, 10 ošpic, 74 davice, 16 šenca, 3 krčevite odrevnenosti, 1 vraničnega prisada in 1 dušljivega kašja.

Zivalski kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 28. oktobra do 3. novembra je bilo v ljubljanski oblasti 10 slučajev mehurčastega izpuščaja goved, 9 svinske kuge, 20 svinske rdečice, 9 perutniške kolere, 1 čebelne kuge, 1 vraničnega prisada in 1 konjskih garj. V mariborski oblasti je bilo 4. t. m. 62 slučajev svinske kuge, 6 svinske rdečice, 3 čebelne gnilobe, 2 vraničnega prisada, 1 šuštvaca in 1 konjskih garj.

Okočno tajništvo Narodno strokovne zvezve v Mariboru. Podružnica Narodno strokovne zvezve v Mariboru je s 1. oktobrom otvorila svoje okočno tajništvo za mariborsko oblast. Narodna strokovna zvezva prosi vse podružnice, da se obračajo na okočno tajništvo in tudi mariborski člani naj se poslužujejo tega tajništva. Tajništvo se nahaja v Cankarjevi ulici 1, pristope, in posluje vsak dan od 15. do 18. ure razum ob nedeljah in praznikih. Mariborski člani lahko tamkaj plačajo tudi članarin.

Nakazila v Holandsko in Švedsko potom Poštne hranilnice. Poštne hranilnice s svojimi podružnicami je uvedla poleg nakazil v virmanu tudi izplačila v gotovim potom Češkovnega zavoda v Stockholmu in Češkovnega in virmanskega zavoda v Haagu. S posredovanjem teh in že poprej upeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršiše Poštne hranilnice nakazila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštne hranilnice in nje podružnice.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bil po veči krajih naše države bolj ali manj oblačno. V ljubljani in v Mariboru je deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 16., v Beogradu in Splitu 15. Maribor 11, v Ljubljani 10.4, v Zagrebu 9. Davi je kazal barometr v Ljubljani 762.7 mm, temperatura je znašala 7.8.

Srska knjižna zadruga v Beogradu. Podružnica Poštne hranilnice je uvedla poleg nakazil v virmanu tudi izplačila v gotovim potom Češkovnega zavoda v Stockholmu in Češkovnega in virmanskega zavoda v Haagu. S posredovanjem teh in že poprej upeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršiše Poštne hranilnice nakazila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštne

Za celibat uradnic ali proti

Vsek konkretni primer je treba posebej presojati. — Dobro situiranim ni treba služiti.

Danes smo začeli priobčevati odgovore na našo novo anketno. Za celibat uradnic ali proti. Vprašanje samo je tako važno, da ga je treba temeljito in vsestransko pojasniti, kajti pri nas so razmere take, da bi pomenilo strinjanje izvajanja načela, da omožene uradnice ne spadajo v urade, za mnoge rodine naravnost katastrofe. Na drugi strani pa ne smemo prezeti težkega položaja naših gospodarskih podjetij in interesov državne uprave, ki zahtevajo od uradniških moči intenzivno in vestno delo. Ubrati bo treba srednjo pot in presojati vsak konkreten primer zase. To naziranje prevladuje tudi v večini odgovorov na našo anketno. Je pa nedvomno zelo važno, da se to vprašanje temeljito razčisti, kajti samo na ta način bo mogoče preprečiti krivice, ki bi se zgodile s povezanim odpuščanjem uradnic iz službe. Odgovore bomo priobčevali v istem vrstnem redu, kakor jih uredništvo prejema.

1

Gospod urednik! Ne morem se potruditi, da bi glede celibata uradnic zapisal kaj umnega za ali proti, ker me je stvar zainteresirala še le izvajanje vašega sotrudnika. Tačaj moram tudi odkrito dostaviti, da so me šele ta izvajanja informirala o razglabljanju glede tega problema. Oglešam pa se z naslednjimi tremi konkretnimi primeri:

Poznam poročen uradniški par. Mož je v državni, žena v privatni službi. Oba skupaj zaslužita ravno dovolj za meblovanec sobo, za hrano v neki ljudski kuhinji in za obliko. Otrok nimata in tako izhajata z združenimi močmi; če bi živel z zaslužkom vsak zase, bi stradala oba. Enako bi

seveda pasla revščino, če bi moral žena zapustiti službo.

Drugi primer je slučen prvemu v toliko, da je žena lahko zapustila takoj po poroki službo, ker ima mož zadovoljivo eksistencijo. Ona seveda pridno gospodinji in (po štirih letih zakona) neguje dva otročka.

Treći primer ni zavidenja vreden: mož je zaradi bolehnosti moral zapustiti službo in prejema malenkostno pokojino. Vzdrževati ga mora žena, ki ima hvalabogu prav čedno službo, otrok pa nič.

Kaj bi se dalо sklepati že samo po teh treh primerih? Da živiljenje posebno še v današnjih časih prav po svoji volji ustvarja in oblikuje usodo — uradnic... Vsak konkretni primer je treba posebej presojati. To naj bi posebno vršili tudi delodajalci, preden se odločijo o tem, ali naj poročeno uradnico obdržijo v službi ali ne. — Jota.

2

N. pr. v Nemčiji ne pozajmo poročenih uradnic z ozirom na paro, da dvera gospodarjem ni mogoče služiti. Pri nas so pa raznrene drugačne in bi bilo treba iti srednjo pot. Torej, da se obdrže v službi uradnice, poročene z uradnikom, ki jim gmotne raznere sicer tega ne bi dovolile. Zakaj naj bi se žena držala celibata? Energično pa naj bi se odloveli žene, katerih može so zdravni, trgovci, sploh dobro situirani. Kajti to so parasiti, ki se jim navadno ne ljubi gospodinji in le iz komodnosti raje opravljajo službo, da po 10 (15) letih dosežo penzionijo. — Iz prakse niti ni dobro za službo samo, da jo opravljajo poročene žene in Nemci že vedo, zakaj jih ne trpe! Ampak tudi tu so površne najbolj dobro situirane uradnice. — Iztrebito torej tiste, ki jim za obstanek ni nujno, da služijo, pa bo dovoljeni in zanoseni govor. Rekel je:

Bratje in sestre!

Narodi vseh kulturnih dežel — katolički — na današnji dan pochte na pokopališča, da počaste spomin umrlih svojcev — znancev in prijateljev. Tako tudi danes, društvo »Triglav« smatra za svojo dolžnost, da njegovo članstvo, oddaljeno od svoje rodne grude, poseti in počasti spomin padlih vojakov, ki istotako leže in sanjajo večni sen oddaljeni od rodne zemelje, ne imajoč zadoščanja, da njihovi roditelji — bratje — sestre, danes pomolijo za pokoj duše na tem svetem mestu. Zato naj »Triglav« nadomesti to vrzel, da molí za padle borce, katerih rodne kosti in srčna krije temelj naše osvobojenje domovine. Kot videm znak naše zahvale in spoštovanja naj služi ta skromni venec, ki polaga »Triglav« na neme grobove.

»Večna jim pamjam in slava!«

Skrmen, a vendar tako iskren in globoko segajoč govor, da se je marsikom zaročilo. Nato je študent IV. letnika Vojno Tehnične šole, Straunik Marjan, deklamiral Gregorčičev pesem »Pozabiljime«, nakar so pevci zapeli Dav. Jenka »Na grob«. S tem se je zaključila nagrobnost na osamljenem vojaškem pokopališču v Šumariči. Vsi udeleženci so se po zaključku tudi fotografirali. Pripreditev je jasno pokazala, da Slovenci organizirani v »Triglavu« marljivo delajo in da njihov ugled upravičeno raste od dne do dne med brati Srbi.

Na pravoslavnem pokopališču

Po končani slovesnosti na vojaškem pokopališču se je pevski zbor napotil na mestno (pravoslavno) pokopališče. Tu je ponovil na grubu svojega umrelga člena Novaka obe pesmi. Grob pokojnega Novaka je čeprav skromen, zelo lep. Kamen in nagrobniki spomenik je v pravem nasprotju z drugimi kamni in spomeniki. Okrog njega je vse čisto, dočim so drugi obrastli z visoko travo in plevelom, ki je uničil živiljenje slemherni cvetlični. Sploh vlada na mestnem pokopališču strašen nered in nesnaga, kar mučno vpliva na vsakega tuca. Ravnotako, kot na Novakovem grobu, so pevci zapeli tudi Franju Prestlu, mlademu Slovencu, ki je legal v prerani grob, kot žrtve

prijet ga je za roko in potegnil od svežega groba, rekoč:

— No, stari prijatelj, tu vendar ne moremo ostati.

Polkovnik je ubogal in odšel domov.

Ko je odprl vrata svojega kabineta, je zagledal na pisalni mizi pismo. Vzela ga je v roko in malo je manjkal, da se ni od presenečenja zgrudil. Tako je spoznal pisavo svoje žene. Pismo je bilo frankirano in imelo je datum istega dne, ko so polkovnikovo ženo pokopali. Razpečatil ga je in čital:

»Oče!
Dovolite mi nazvati vas še enkrat oče, kakor sem vas nazvala nekoč. Ko prejmete to pismo, bom že mrtva in pokopana. Morda mi boste mogli po smrti odpustiti.

Nočem vam pihati na dušo, ne zmanjšati svoje krvide. Hočem samo z vso iskrenostjo žene, ki stoji z eno nogo že v grobu, povedati čisto resnico.

Ko ste se poročili z menoj, sem se vam udala iz hvaležnosti in imela sem vas rada z vsem svojim otroškim srcem, kakor svojega očeta — skoro tako. In nekega dne, ko ste me božali in objemali, sem vas nehotno nazvala oče. To je bil krik mojega srca, instinktiven, samovoljen. Zares, bili ste mi oče, nič več nego oče. Smejali ste se in mi dejali: Kliči me tako vedno, veselilo me bo.

Bil je skoro že starec, visok, suh, s sivo brado, ko se je pred tremi leti oženil s prijateljevo hčerkico, sirotu po smrti očeta, polkovnika Sortisa.

Ah, dolgo sem se upirala, skoro dve leti, čitajte dobro, skoro dve leti, potem sem pa podlegla, grešila sem in postala nezvesta žena.

A on? Ne uganete, kdo je. Kar se tega tiče, sem brez skrb, kajti okrog mene se je vedno sukulko dvanajst členov, katere ste nazivali dvanajst mojih sovzvezdij. Oče, ne želite spoznati ga in ne sovražite ga. Storil je nekaj, kar bi bil storil vsakdo na njegovem mestu — in prepričana sem, da me je res iskreno ljubil.

Toda čujte — nekoga dne sva imela sestanek na otoku des Becasses. Saj poznate ta otoček za mlinom. Jaz sem vedno plavala tja, on me je pa čakal v grmovju, kjer je ostal do večera. Da bi ga nihče ne videl. Že sva se hotela objeti in poljubiti, ko se je grmovje nenadoma razgrnilo in zagledala sva Filipa, našega sluge, ki je bil naju presenetil. Spoznala sem, da sva izgubljena, in grozno sem zakričala. Toda on, moj ljubček, mi je dejal:

— Odplavljajte mirno nazaj, draga moja, in pustite nazu sama.

Bila sem tako razburjena, da sem mislila, da utečem. Vrnila sem se trdno prepričana, da me čaka doma nekaj groznega.

Čez dobro uro sem srečala Filipa na hodniku pred salonom in zašepetal mi je:

— Na razpolago sem vam, madame, če je treba odnesti pisemce.

Spoznaš sem, da se je prodal in da

električnega toka. Potem je bil razvod. Tako je končal dan vseh svetih...

Hradska svečanost

Drugi dan, 2. novembra zvečer, se je v društvenih prostorih v hotelu »Novi Sad«, višlo predavanje o »Napoleonu in Iliriji«. Prisotnih je bilo okoli 120 članov in gostov. Predavatelj, študent Telatko, je podal zelo plastično sliko o Napoleonovi Iliriji. Predavanje, ki je trajalo dobro pol drugo uro, mladi predavatelj razdelil na pet glavnih delov: a) Napoleonova mladostna leta; b) Napoleonova slava sejavila na horizontu; c) Napoleonova državna filozofija in revolucionarno naziranje; d) Napoleon in Ilirija in e) Ilirska reformacijska doba in Napo-

leonov konec. Predavanje je dobro uspeло... Takoj po predavanju se je razvila družabni večer, nazvan »Napoleonovo slavlje«. Začelo se je veselo kramljanje; smeh je bil vsem na licih. Dijaski tamburški zbor je igral vesele in poskočne valčke in jazz-band polke in charleston in kolo, pari pa so se spremno vrteli po plesniču. Pevci so pa zapeli tri lepe narodne pesni in želi splošen aplavz. Tudi žaljava pošta je vestno delovala. Na srečolovu pa je bil zadet pečeni prašiček, ki ga je dobil blvši »če jurišev«, polkovnik g. Slavko Turdija. Ah, lepo je bilo tisti večer. Vsi so bili veseli in zadovoljni. Triglavani so pa bili zoper enkrat po dolgotrajnem delu deležni poštene zavabe.

T. M.

Lectov grad in Zgrešeni cilji

Prihodnji teden izidejo knjige krasni leposlovni knjigi Juša

Ljubljana, 9. novembra.

V založbi Vodnikove družbe izide prihodnji teden poleg Vodnikove prakse in dr. Lahove poučne knjige »V borbi za Jugoslavijo II. del« dvoje leposlovnih knjig: Juša Kozakov »Lectov grad in slavka Savinška «Zgrešeni cilji». Obe knjigi bosta nedvomno zadovoljili vse člane Vodnikove družbe, broječe letos okoli 20.000 članov.

Neposredno iz živiljenja na vasi je zaveta Kozakova povest »Lectov grad«. Glavni junak je bajtar Matevž Kanin, ki izpove o svoji mladosti in o svojih starših v pogovoru z malim Blažkom: »Malo se še spominjam, kako je takrat bilo. Mati je služila pri Dolgoržanku. Oče je bil za hlapca. Mati mi je pravila, da je izginil kmalu, ko sem se rodil. Nekaj časa sva živila pri hiši, kjer je služila. Potem me je vzela na pot. Veliko sva hodila. Vse sem pozabil, kje sva bila, menda tudi na Hrvaskem. Ona je služila za dekle, jaz pa za pastirja, nisem bil dosti večji od tebe. Vekrat mi je dejala, da si bo toliko prislužila, da bova kupila malo hišico in nivojo. Zelo rada bi bila imela mašen dom. Pa je prej umrla. Takrat sva služila gori v hribih. Iz hoste smo vozili drva, voz jo je pritisnil, da se ji je uila kri. Tisto noč je izdihnila. Ves drugi dan je ležala v hlevu, še pogledali je niso. Vse, kar je imela, je dala. Toliko je še imela glasu, da mi je povedala, kje živi oče. Ko so mater zagrebli, sem prišel v vas in izpravil po njem. Nasel sem ga starega in zapuščenega gori v bajti. Videl je denar in me je bil zelo vesel. Popoldne jo je mahnil v vas in zapiral, kar sem prisnel. Dva dni ga ni bilo domov. Tretji dan sem zvedel, da se je nekdo ubil pri potoku. Grem pogledati in najdem očeta. Revez se ga je po dolgem času tako nabral, da ni mogel čez brv. Padel je v potok in pritezel z glavo ob kamen. Takrat sva se z očetom zadnjči videla. Ostal sem v bajti. Popravil sem, kar se je dalo, do danes sem že precej urebil.«

Pisatelj nam spremno opisuje dogode na vasi pred svetovo vojno. Njegovo pisano pripravovanje se suče predvsem okoli treh vaških družin: Sinjurja in njegove žene, Lazarja in Reze ter gostilničarke Klančarice z njeno nezakonsko hčerkico Lenko in sinom Blažkom. Zanimiv je odnosaj glavnega junaka Matevža do Lazarjeve žene Reze, pozneje do Klančarice in slednji do Lenke. Sinjur zasleduje brhko Rezo, s katero bi se moral poročiti, a je usoda določila drugač. Matevž, ki je pisatelju najbolj pri srcu, ljubi Rezo in je ves nesrečen, ko vidi, da se Sinjurju stežka upira. Svoje brezupne ljubezni nikomur ne razdeno — ohranil jo zase.

Zvita Klančarica zna omrežiti čudaka Kaninu. Matevž je preselil k podjetju vodnika. Po prihodnjem tednu je še čas za prijave. Pozneje se bo vodstvo Vodnikove družbe težko oziralo na priglašenje, ker so se knjige tiskale v omejenem številu in je pričakovati, da bodo hitro pošte. Kdo želi, da se knjige pošlje po pošti, naj priloži članarino 20 Din še 7 Din za pošiljanje stroške.

Pri obledeli, sivorumenasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namizjeni bolezni je pametno, da izprijete nekaj dne zaporedoma vskalo jutro na tešče kozarček na ravne »Franz Josefove grenčice«. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda radi tega posebno vporabljata, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijskih trgovinah.

GLAVO JE IZGUBIL
— Vaša tašča je padla v vodo, pa ste jo rečili.

— Vidi, človek včasih izgubi glavo in ne ve, kaj dela.

dati, mrtva se pa lahko. Nisem mogla ravnati drugače, samo smrt me je moga očistiti, bila sem prevelika grešnica. Ljubiti in biti ljubljena nisem mogla več. Zdela se mi je, da oskrumim vsakega že s tem, da mu podam roko.

Zdaj se grem kopat in ne vrnem se več. Tole pismo pojde k mojemu ljubčku. Dobi ga po moji smrti in tudi vi ga dobite, ker mi bo ljubček s tem izpolnil zadnjo željo. Prečitate ga, ko so vrnete s pogreba.

Zbogom, oče, to je vse, kar sem vam hotelova povedati. Storite, kar se vam bo zdelo prav in odpustite mi.

Polkovnik si je obrisal potno čelo. Bil je vojak in hitro je premagal razburjenje.

Pozvonil je.
Prišel je sluga.

— Poklicite mi Filipa!
Po tem je odpril predalček pisalne mize.

V istem hipu je vstopil vojak viške postave in lokavih oči.

Polkovnik mu je pogledal naravnost v oči.

— Povej mi ime ljubčka moje žene.
— Toda — gospod polkovnik...

Polkovnik je segel po revolver v predalček.

Le hitro, saj več, da se ne šalim.

— Da, gospod polkovnik — to je kapitan Saint Albert.

Komaj je izgovoril to ime, se mu je zasvetilo pred očmi in s kroglo sreča, da se je zgrudil na tla.

Ford o delu, sreči in ljubezni

Avtomobilski kralj ni samo bogat, temveč tudi praktičen in pameten

Znani avtomobilski kralj Henry Ford, najbogatejši mož na svetu, je v pogovoru z ameriškimi novinari razvijal svoje nazore o raznih problemih življenja in o raznemjeru človeka do njih. Ford trdi, da lahko postane vsak človek srečen, samo hoteti je treba. Med drugim se je dotaknil tudi žensk in ljubezni.

Bodočnost v znamenju elektrifikacije

Zivimo v stoletju strojev in naše stotele pomeni za človeštvo dobro udobnosti. Ni daleč čas, ko bodo žene rešene vseh skrbib težav, ki jih še v mnogih primerih tarejo. Namesto človeške roke bo delala elektrika, katere sila se uveljavlja tako na veleposvetih in v poljedelstvu, kakor v tovarnah in po mestih. Industrija ne bo več osredotočena v mestih. Razširi se v provincio in nudila bo moškim in ženskam priliko, da se odrešijo mestnega prahu in pridejo na svež zrak, tako da se jim ne bo treba dušiti v dimu, sajahn in okuženem zraku vlejemest. To se je pokazalo že v naših industrijskih vseh, ki smo jih ustanovali kot eksperiment in ki so se zelo dobro obnesle.

Veliko udobnost pomeni tudi to, da ne bo več zapuščenih kmetskih posestev, kjer bi bile žene priklenjene na težka poljska dela in naporno gospodinstvo. Ko se razširi povsod električna energija, ki zene stroje v tovarnah ter cele vlake nad zemljijo in pod njo, bo delo človeškim rokam zelo olajšano. Vsaka hiša bo imela vodovod, perilo bodo prali stroji, štedilniki bodo na elektriko, v kopalnicah bodo električne peči, kleti s premogom in drvmi ne bo več treba, vse neprjetno in naporno delo v gospodinjstvu odpade. Gospodinje bodo imele dovolj prostega časa, da se bodo lahko pečale z vsem, kar zanima kulturnega človeka. Dokler pa električna energija še ni splošno razširjena, nam manjka marsikaj do udobnega življenja. Morda žive nekatere žene že zdaj prelahko in morda bi morale tu pa tam malo bolj dežati. Morda je potrebo malo več pozuma in manj privilegijev.

Sodelovanje zakoncev

S tem, da nam bo električna energija olajšala delo, pa še ni rečeno, da odpade vsa odgovornost in da ne bomo imeli nobenih dolžnosti. Žene bodo morale plačati udobno življenje, in sicer s tem, da bodo študirale in si pribadevale postati boljše zakonske žene in matere. Če tega ne store, bo prihajen čas izgubljen. Žene se že zdaj vedno bolj udejstvujejo kot pomočnice, moških pri delu. Če bi mogli zakonski moži in žene delati skupno, in sicer ne samo zato, da si služijo vsakdanji hrhu, temveč v vsem problemu svoje eksistence, bi imeli sami in družba več koristi, kakor če hodijo vsak svoja pota. Sodelovanje zakoncev je zelo vzpodbujajoč pojav. Žene so modernizirale svoje gospodinjstvo, svoje može in tudi same sebe in živeti morajo v zdravem duhu moderne dobe, če hočejo, da bo domače ognjišče res to, kar mora biti. Vzgajati morajo dobro dečko, kar pomeni, da morajo obračati misli otrok v pravo smer. Če se pritožujejo, da nimajo časa, ne prilike, ne denarja zase in za svoje otroke, niti vseh udobnosti modernega življenja, se hočejo očvidno izogniti svojim dolžnostim. To je staro pesem, tarkanja in zabavljanja. Nihče ni siromašen, kdor dela zase in za skupnost, kolikor more. Žena, ki je pripravljena posvetiti vse življenje svoji rodini, ima povsod srečo in vse ji gre gladko od rok.

Augustus Muir

35

Črna maska

Roman

— Prokleteto, Hepburn, to bo pa res treh ore!

— Dva sta se že splazila v knjižnico, — je nadaljeval Jim, — in ostala tam dobrej deset minut.

— V knjižnico? Dejali ste, da bo tem konferenco.

— Da, gospod. Toda nisem ju moral zadati. Edem je stražil vrata. Kdor naj odprem vrata, vam ali gospodu Hepburnu?

— Hepburnu, — je odgovoril Sandy. — Jaz pa ostanem zunaj na straži, ker izpolnjujem dobro vrt. Boš mogel zlesti skozi tole okno, Hepburn? Eden mora biti v knjižnici med konferenco. Potem se pa spoprimemo s temi lopovi. Jim te odvede na vamno. Dejali je da ve za varen šotiček na galeriji. Sporoči mi nojem, če opažiš kaj sumitnjivega — leži? bom zunaj ibitju okna.

— Dobro, — je dejal Hepburn in zlezel skozi ozko okno k Jimu.

Rokca se je dotaknil Hepburnove ramme in vodila ga je skozi temno sobo. Na hodnik za sobo je bila popolna temna v Hepburn je stiskal, kakor tipično Jim po steni, da ne zgredi poti.

Kar je krenil na levo in se ustavil. Hepburn je slasčil, kakor je vtaknil ključ v ključavnico. Ključ je lahko zaškrnil.

— Tu so stopnice, gospod, — im je zašepetal na uho. — Po njih pridevete v kateri galeriji. — Skozi odprtia vrata so se slisali pritajeni glasovi. — Konference — kritičci se prideta, gospod.

Angležinje so najboljše

Seveda je položaj žen v Ameriki mnogo lažji, nego v Evropi, ker je zaspustila vojna težke posledice na vseh poljih javnega in družbenega življenja. Američanke nimajo pravega smisla za realnost, ker žive v izobilju in razkošju. Nasprotno pa vidimo, da spremjamajo Angležinje svoje može po vsem svetu in jim pomagajo kolonizirati daljne kraje velike britanske države. Če so Anglež edini narod, ki je razširil svojo moč skoro po vsem svetu, se imajo v veliki meri zahvaliti svojim ženam. Nikjer na svetu ne najdemo tako poslošnih, skromnih in marljivih žena, kakor v Angliji. Angležinje vidi cilj svojega življenja v podpirjanju onega, s katerim jo je usoda zvezala. To vem iz lastne izkušnje, kajti moja žena je bila hčer angleške rodbine, ki je imela deset otrok. Kot 15 letno dekle se je preselila v Ameriko in srečno sva živila v zakonu 41 let.

Za industrijo žene niso

Marljive in skromne žene pomenijo za moškega prirastek moči, toda samo doma, ne pa v industriji. Na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da daje dom možu vzdobjudo, seveda, če je res pravi dom. Industrija obstaja samo zato, da omogoči ljudem urediti si udobno domače ognjišče. V pogledu industrije pomenijo žene izgubo, ne pa prirastek moči. Čim nategne industrija vjeti, začno žene bežati iz industrijskih podjetij, kajti njihov duh ni tak, da bi se mogel prilagoditi strogu režimu in mehaničnemu delu. Žene nimajo potrebljivosti, da bi stregle stroju, niti interesa za razvoj mehaničnega dela. V moji trgovski šoli so doslej samo dečki. Po mojem mnenju delo v trgovinah ali pri storjih ni za dekleta. Dekleta pa svoji naravi niso nagnjena k iznajdljivosti. Raje izpoljujejo povejla, nego da bi se samostojno borile za obstanek. V tem pogledu so podobne povprečnemu delavcu. Kakor veste, trdijo nekateri, da bi delavci radi vodili delavnice in tovarne, v katerih so zaposleni. To pa ni točno. Voditi industrijsko podjetje pomeni imeti čez glavo skrbi. Vsi dosedanji poskusi prenesti del odgovornosti za razvoj in uspeh industrijskega podjetja na delavce, so se izjavili. Nekaj dni ali krvcevemu nekaj tednov sodelujejo delavci pri vodstvu podjetja, potem se pa raje vrnejo k udobnemu načinu dela, katerega so že vajeni.

Isto velja za ženske moči v industriji. Žene nerade mislijo na mehanične in industrijske stvari. Saj še doma v rodbinskem življenju nočejo mnogo misli, kaj šele da bi si belile glave z raznim krizam. Splošno lahko rečemo, da žene niti doma nočejo odločevati. Mislim, da je težje za ženo odločati o vsakdanjem življenju, kajti to zahteva mnogo izkušenj, katerih nima. Njihov instinkt je boljši, kakor moških, je pa drugačenega značaja. Moški in ženske bi se moralu naučiti delati ramo ob ramu. Če bodo delali s skupnim ciljem, lahko ustvarijo nekaj boljšega in večjega nego doslej, ko se hoče vsak individualno neomejeno razvijati in uveljavljati. Moški in ženske niso konkurenčni, temveč bi se moralu medsebojno izpopolnjevati. Uspeh sodelovanja med možem in ženo se je pokazal v mojem življenju. Z ženo sva delala vse skupno. Skupaj sva hodila na izprehode, skupaj sva čitala in igrala, skupaj potovala in opravljala vse dela. Zato sem prepričan, da pomeni združitev dobrih idej žene in moža večno silo.

Pravilna vzgoja mladine

Naloga biti dobra žena in mati v modernem svetu je dokaj težka tudi za možne ženske značaje in intelekte. Pomislimo samo, kolikoga pomena je vzgoja dece. Morda je res, da so materje glede vzgoje dece premehke. Kdor ni strogo, ne more biti pravičen. Moški to vede, žene pa nočejo priznati. Moj sošed ima dva dečka, eden je star sedem, drugi devet let. Mlašji se je nekoč sprijel s sosedovim sinčkom in v pretepot poseglal tudi starejša brata. Ko je starejši brat opazil, da prede mlajšemu slabla, mu je prihitel na pomoč in začel sosedovega dečka pretepati. Mati je bila ogrožena, oči je pa dejal, da je to v redu. Soglašam z očetom, kajti dečko je treba že vzgodnji mladostci učiti, kaj pomeni v življenju sila. Kakor veste, je roka eden glavnih organov telesa. Otroci se pa v šoli uče rabiti v prvi vrsti oči. V tem je velik nedostek naših šol in pedagogi bi morali skrbeti, da se mladina navadi rabiti v enaki ali pa še v večji meri roke, kakor oči. To je za praktično življenje velikega pomena.

V delu je sreča

Ko se človek postara, ne sme držati rok križem, kajti to je najhitrejši čas za preselitev na oni svet. Človek mora delati tudi na stara leta. Ni važno, kaj dela, glavno je, da ne živi v brezdelju. Vsak človek išče srečo, toda vsi je ne najdejo. Žene hočejo vedno vedeti, kako bi mogle postati srečne. K sreči vodi samo ena pot — delo, in sicer tako delo, da so trajno zaposlene naše telesne in duševne moči.

Ljubezen največja dobrina

Tudi ljubezni ne smemo pozabiti. Ljubezen je skupnost vsega na zemljini, ona je največja dobrina na svetu. Skozi njo se izraža vse, kar veže človeka na človeka. To ni samo fizična privlačnost, temveč dinamična sila. Med pravim možem in prav ženo ustvarja polno harmonijo in moč. Žene govorijo o ljubezni in mislijo, da že sama po sebi prinaša srečo. Toda to je neke vrste sebičnost, kajti nihče ni srečen, če ne dela in ne misli. Misliš, da je treba neprestano. Če misli počivajo, človek ne more biti zadovoljen. Kdor pa samo misli in nič ne dela, postane zapsan. Morda se utrdi in misli, da z njim ni vse v redu. Največja sreča je v polni zaposlenosti telesnih in duševnih moči. To srečo lahko doseže vsak človek, če le hoče.

General Galgotzy umrl

V torek zvečer je umrl na Dunaju znani avstrijski general Anton Galgotzy v starosti 93 let. Do svetovne vojne je bil pokojni najpopulnarnejši general v Avstriji. Bil je mož kremeničnega značaja in morda edini avstrijski vojaški dostenjavenec, ki je ljubil in cenil resnico nad vse.

Rojen je bil 1. 1837 na Sedmogrškem. Že v zgodnji mladosti se je posvetil vojaškemu poklicu in napravil je slikovno karijero. Leta 1886 je postal generalmajor, leta 1891 polovinski trdnjavski general v Přemyslu, leta 1905 pa generalni inspektor avstrijske armade. Udeležil se je vojnem proti Italiji leta 1866, okupacije Bosne in vpada avstrijskih čet v Hercegovino leta 1882. Bil je velik vojaški parad in dosledno je odklanjal povisanje v plemiški stan. Med generali je bil bog. Tudi v zasebnem življenju je bil strog in ni trpel nobenih ugovorov. Ko se je ženil z vdovo ravatelja hamburškega gledališča Hor-

Moram se vrniti, sicer bi me v kuhiini pogrešili. Tako pridem nazaj in vas počakam tu spodaj. Pojdite po stopnicah, galerija je tik nad vam.

— Dobro, lahko greste, — je dejal Hepburn in deček je izgnan.

Hepburn je stopal previdno po stopnicah.

Ko je prispel na vrh stopnišča, je zadel ob debelo zaveso, ki je zakrivala vhod. Glasovi so postajali glasnejši in pod robom zaveso je opazil zarez spletne. Počasi se je plazil naprej in končno je obležal na trebušnu. Bil je na ozki galeriji, ki je vodila okrog vse dvojane in delila visoke stene, pokrite do polovice s knjižami. Zadišalo je po starih knjižah. Pomačnil se je že malo naprej in pogledal čez ograjo.

Za mizo je sedelo šest gospodov v frakih. Luč je svetila samo na mizo. V ozadju je zagledal Hepburna, ki je stopil k vratom in odšel iz dvorane.

Hepburn je začel ogledovati gospode za mizo.

Tako je opazil med njimi zunanjega ministra Josefa Bettanyja. Njegov ozek obraz, siva bradica, očala in dolgi, tenki prstji so bili točno posneti na vseh slikah. Na drugem koncu mize je sedel starji lord Legerwood, mož visoke, okrogle postave, plešaste glave in bistri oči.

Hepburn ni slišal, o čem so govorili.

vádil je pa vse, kar se je gojilo za mizo. Mlad gospod je odpiral črno šatuljo pred seboj in razdajal drugim zvezke popisanih pol. Josef Bettany je povzel besedo. Konference o ameriški pogodbi je pričela.

Hepburn se je ozrl na stene dvorane. Povzd od vrha do tal, same knjižice. Samo pri zaprtih očeh so bile v

stenah vdobljene. Na galerijo je bil vhod samo skozi ozko vratca, skozi katera je prišel sam, a Colenso ni mogel priti, ker je imel ključ Hepburna. Kajti je namenaval Colenso doseči svoj cilj, tegi se Hepburn ni mogel misliti.

Josef Bettany je začel na glas čitati pogodbo. Najprej je bilo treba prečitati besedilo, potem bi se pa pričela debata in govor lorda Legerwooda. Eno je bilo gotovo, da bi se namreč Colensovi paljavi mogli polasti kopije ameriške pogodbe samo če bi prišli skozi vratca na galerijo. A tam sta stala na straži dva detektiva, katera bi moralu odstranili.

Kar se je Hepburn združil. Pogled mu je obstal na krasnem lestencu v kuži nad dvorano. Videlo se je sicer slablo, a vendar je takoj ugantil, za kaj gre. Izpod kupole sta viseli dve tenki črni žici, a med bogatimi okrasni nepričevanimi lestemci je zagledal Hepburna. Kakor je slišal, kako previdno zapira vrata na galerijo. Potem sta krenila po dolgem hodniku in stopila v pristilno sobo, kamor je bil Hepburn splezal skozi okno.

Minilo je doberih deset minut, prečno se je začelo rahlo trkanje na okno — znak, da je prišel Sandy vprašati Jim. Hepburn je slišal, kako previdno zapira vrata na galerijo. Potem sta krenila po dolgem hodniku in stopila v pristilno sobo, kamor je bil Hepburn splezal skozi okno.

Mikrofon — za boga! Kaj takega bi ne bil pričakoval, — je zamrnil Sandy. Kam neki vodijo te žice?

— Samo ena možnost je. Treba je spletati na strehu in poiskati žice, — je odgovoril Hepburn. — Morali so jih napeljati od zgoraj.

— Odvedem vas na streho po stranskih stopnicah, — je predlagal Jim. — Poselske sobe imajo okna tik nad knjižnico.

Sandy je pričimal.

— To je imenitna ideja. Hepburn, pojdi z Jimom. Jaz pa ostanem na strazi spodaj. Zdaj se mi, da tudi tu ni vse v redu. Vrnem se takoj, da zvenim, kako sta opravila. Srečno pot.

Hepburn se je napotil za Jimom po ozkih stopnicah. Skozi dvoja vrata sta

tenzijo Mauritz, ki jo je poznal že iz mladih let, je poklical vojnega kurata in mu dejal: Odhajam za osem dni, da se oženim. Poskrbite za oklic, toda nihče ne sme zvesteti, da se poročim. — Toda ekscelenca... Marš! je začkal Galgotzy. Češ osem dni je znoval poklical duhovnika in ga vprasil, če je izpolnil njegovo povelje. Da, ekselenca, poklical sem 20 rusinskih vojakov v mrtvjašico in obvestil sem jih o vaši poroki v nemškem jeziku, tako da niso razumeli.

Ko se je Galgotzy oženil, je zapovedal svojemu slugi, naj postavi v njegovo sobo drugo zeleno posteljo in nosi

BREZPOSELNI!

Poslužite se najugodnejše prilike pletilnega stroja Walter, ki vam ga nudi F. KOS v Ljubljani, Židovska ul. 5, s popolnim pakom in najsigurnejošo eksistenco.

Ocenjenje

vseh avtozih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta št. 9 (nasproti carinarnici). Reklama pravilnega začenjanja carine po meni dokončanega blaga in vse informacije brezplačno.

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje in poliranje vseh vrst kovin

„SIRAX“

se uporablja za čiščenje celokupnega jedilnega in kuhinjskega pribora, vsakovrstne posode, cinaste, lesene, pločevinaste in emajlirane, kopalne kadi, stopnic itd.

„AZUROL“

najboljše tekoče indigo pialivo.

Dobijajo se povsod.

Pazite na ime in znamko!

Opozorilo!

Pri nakupu šivalnih strojev ne glejte na ceno, temveč na najboljše znamko in to je PFAFF!

Pfaff šivalne stroje

na rodbino, obrt in industrijo z večletno garancijo, kupite ugodno in tudi na obroke pri tvrdki

IGN. VOK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

ali v podružnici Novo mesto.

Pouk v vezenu brezplačen!

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo:

Premog

domaći in inozemski za domačo kurjava in industrijske svrhe

Kovaški premog

livarniški, plavžarski in pilinski Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/1

Makulaturni papir

leg à Din 4

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Gritzner, Adler in Kayser

Šivalni stroji ter kolesa so najboljša v materialju. Lepo opreme, ugodni plačilni pogaji. - Istotni švicarski pletilni stroji

„DUBIED“

edino pri tvrdki

JOSIP PETELINAC * LJUBLJANA
OB VODI POLEG PREŠERNOVEGA SPOMENIKA TEL. 2913

Mali oglasič

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! - Na upravo brez znamke ne odgovaramo! - Najmanjši oglas Din 5.

Ivan Pakiž,
Ljubljana, Pred Školjico 15
nudi poročne prstane najcenejše.
2327

Korespondentka
z znanjem nemščine in hrvaščine, ki zna samostojno korespondirati, nemško stenografiati, ki je versiранa v knjigovodstvu ter zna zlatiti na »Adler« stroju naglo in spretno pisati, se takoj sprejme. Reflektiramo samo na pridom, poslošeno in vestno moč. Posudbe na upravo lista pod »Prvovrste pismiške moči«.

2425

20 odstotne kronske bone
cupuje Puška Štedionica, založen zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Ribje olje

sveže, najfinje, norveško, iz karne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani, se priporoča bledim, slabotnim osebal.

87-L

ILIRIJA koks

Dunajska c. 46.
Telefon 28-20

Šofer

z enoletno praksjo in dobrim spričevalom išče službo — najde na kakem veleposlovju ali industrijskem podjetju. Opravljal bi tudi druga dela. Nastopi takoj. Doprise na naslov: Janez Petrač, pri Hrastki, Nagornje 45, Rogaska Slatina. 2443

Najem pekarne

Na najpomembnejšem prostoru v Gospiču dan v najem ali v zakup pekarno, ali spremeniti solidnega in matjivega poslovodja s kavijo. S prodajo kruha je združen tudi točenje alkoholnih pišč. Paganjala daje lastnik Stjepan Pavčić. Gospič. 2444

Čevljarij, pomočnika

dobre izvedbanosti v zbitni delu in skorajih sprejm. v treh delu Jančo Mlačič, Raka pri Krškem. 2445

Dve stanovanji

se oddasta takoj. — Poizve se Boršnikov trg št. 1 v trgovini. 2447

Proda se

novozgrajena enodružinska pralilna hišica, velik vrt, ob cesti proti stolnici za stavbišče. Naslov pove gospodina Pogačar, Zg. Šiška. 2438

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32

L. Mikuš

JUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

IZVANREDNA PONUDBA.

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. telta samo 110

gramov, imitacija ribile kože. Imeni. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepriča motoriste, je komodo zlažljiva, kakor majhna žepna bel žnicica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvise trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, saj izlete in sport. — Redkanska cena s posebno kapuco in etujem samo 70 Din. — Razpoložljiva, postavljena po poštem povzetku, 2 lana 168 Din. — Razpoložljiva A. MARÍK, export, PRAHA XIII, Londonija 57. (Ce ne bi ugašela, jamičimo zamenimo.) Naslov nastavljeno napisati.

ki zna izdelovati prime ljubljanske, kranjske in suhe klobase, more vstopiti kot kompanion v neko gospodino prekajevalec s trgovino

v mestu na zelo prometni cesti v notranjem mestu, eventualno vzeti v najem trgovino. — Izdelovanje kranjskih klobas pa mora biti pravovrnost, ker se te v Gradcu zelo zahtevajo. Potreben kapital 5000 Šilingov. — Ponudbe pod »A. E. na Grava, Graz, Steinfierberg 8.

Danes od 8—2 ure običajna godba s plesom

ZA ZIMSKE SUKNJE

najmodernejsa angleška in češka suknja v največji izbiri pri

NOVAKU - Ljubljana

specijalna trgovina suknja

KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

ZELO ZNIŽANE CENE!

Naznanilo otvoritve.

Cenjenemu občinstvu vladivo naznanjam, da sem otvoril

centralno prodajalno

gramofonov, plošč, šivalnih strojev, koles i. t. d.

na Miklošičevi cesti štev. 20

Nasproti sodišča v palači Okrožnega urada.

Priznana solidna in točna postrežba. — Prodaja tudi na obroke.

Za običen obisk se priporoča

„Tehnik“ Josip Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Posebno velika izbira gramofonov in plošč.

Posest

Realitetna pisarna, družba z o. z.

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 4

proda:

HJSO, enosadroporno, vtič silčno, dva dvosobna, tri enosobna stanovanja, 650 m² vrt, Sp. Šiška, Din 260.000.—

VILO, visokopričinčno, 4 sobe, pritiskne, perketi, električna, vodovod, pri krovnici, Din 150.000. HJSO, novozidan, visokopričinčno, 3 sobe, pritiskne, vrt, Šiška, Din 170.000.—

HJSO, enosadroporno, novozidan, ščir stanovanja, prostoren vrt, Glince, Din 170.000.—

HJSO, novozidan, visokopričinčno, 6 stanovanj, vrt, dvorišče, Glince, Din 160.000.—

HJSO, novozidan, enosadroporno, 4 stanovanja, bizen tramvaja, Din 180.000.—

HJSO, novozidan, visokopričinčno, dve dvosobni stanovanji, 400 m² vrt, tak postaje, 1 uro od Ljubljani, Din 70.000.

HJSO, enosadroporno, 3 sobe, lepi restavracijski prostori, vrt, keglače, klet, Din 600.000.

HJSO, zidan, s slamo krito, soba, kabinet, kuhinja, prizidana ūpa, 500 m² zemljišča, 50 sadnih dreves, 1 uro od Medvod, Din 15.000.—

HJSO, pritiskno, dvodružinsko, 2200 m² vrt, tak kolodvora Brezice, Din 50.000.

STAVBIŠČE 1000 m² bližu nove Šiške cerkve, po Din 50.—

HJSO, novozidan, enodružinsko, vrt, velika njiva, bližu Kamnika, Din 53.000.—

Poleg tega več drugih stanovanj, mesečnih sob, lokalov itd. —

Pričave oddajevalec stanovanj in oddajamo iste za oddajevalec brez vsekih stroškov.

0+2

Schaffhausen precizne žepne ure

Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred Školjico 15.

2326

Adolfa Sadarja

ravnatelja drž. vzgajaljšča v p.

dne 9. t. m. ob 11. uri dopoldne, previdevnega s svetlosti.

Vse njegovo življenje je bil en sam delavien dan.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v pondeljek, dne 11. novembra ob pol 4. popoldne iz doma žalosti, Poljanski našč. 52 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadužnice se bodo brale v več cerkvah.

Predragega rajnika priporočamo v moč.

V Ljubljani, 9. novembra 1929.

Zaljuboči rodine:

Sadarjeva, dr. Drobničeva

in Gerovičeva.

Nobena pleša več!

Pole ne las, fine brke!

Več tisoč dan in gospodov pripravijo svojo bujno rast las zdravniško priporočenemu »TILO«-fluid za okrepjanje las. »

